

II.

C. 10243

d. 54

80 p
67

EVSTAHJA,

dobra hzhi.

Isgled

vfm poboshnim deklizhem.

10243 II. C. d. 2 Q.

EVŠTAHIJA,

dobra hzhi.

Isgled vſim poboshnim deklizhem.

Is nemſhkiga preſtavitl

Joshe Shubiz bogſlovec

v Ljubljanski duhovſhuizi.

paar: James Shubiz

V LJUBLJANI.

Natiſnil, ſaloſhil, in na prodaj jih ima Joshef Blasnik
na brégu, Nr. 190.

1840.

V natif teh bukev so milostivi Firshht
GOŠPOD GOŠPOD
ANTON ALOJS,
Ljubljanski Škof dovolili 13. dan velkiga serpana
1840.

IN=030007324

I.

V prelépi in prerodovitni Lashki desheli, vertu Evrope, je shivela pred sto in petdesetmi léti staroplemenita rodovina v lepim gradu ob réki Gariljani. Odlozhena je bila od hrumézhe derhali velikih mést, in od strasti njih prebivavzov v narozhji ljubiga míru, kteriga le prava poboshnost, preferzhna ljubésen, blaga sprava s vesoljnim svetam, in hvaleshna sadovoljnost na tém svétu podeliti samorejo.

Savolj preshlahtniga rodu je bil Joshef Almarfki — to je bilo gospodovo ime — v poprejshnih zhasih na dvor poklizan, prav imenitno flushbo opravljat, v kateri se je s preshlahtno, zhednosti polno gospodizhno oshenil, s ktéro je nekaj lét po tem dvoje preljubih otrók dobil, Franzishka in Evstahijo. Prekmalo Joshef sposna, de so svijazhni premêti, popazhenost pravize, in marfiktero na skrivnim dopernesheno délo, ki njegovimu bistroutu ni odshlo, njegovim poboshnim mislim ravno nasprotni. S gorezhnostjo praviga kristjana, kteri se Bogá bolj mem ljudi bojí, se na ves glaf soper to vsdiguje; tode dragi, s svijazhami omresheni knés, ktéri je bil nevedama od ljudi osut, ki so vso svôjo mozh vpirali, poshteniga Joshefa s dvora spraviti, ga je krivizhno satosheniga na njegove gradí pregnal.

Ta Joshefu namenjena kasen je bila le ispolnjenje njegove velike shelje, kakor tudi nje-

ga vredne shêne Kamile. Š tihim ponishnim vesêljem sta vse na odhod perpravila, in shé tretje jutro sta vesela in s zhistim ferzam, bres jese do svojih sopernikov s preferzhnim blagodarjenjem knésa in ozhetnjave s Franzishkam in Evstahijo, od nekoliko svojih svestih flushabnikov spremljena, proti svojimu mírnimu selishu ob réki Gariljani odrinila.

Shivljenje, kteriga je tukaj drushina shivéla je bilo okufu nebeshkiga veselja enako. Štarshi so se skufhali, otroka po lepih naukih in isgledih rediti, kterih sa vse dobro obzhutljive ferzi sté njuno persadevanje polajshvale. Posebno se je Evstahija med njimi kakor krona svetila. Zhe ravno she le sedem lét stara, je vender v pravim sposnanji Bogá, njegove svéte volje, v ljubesni do vfiga, kar je dobriga in blasiga she marfikteriga odrashteniga preségla. Vfako njeno besedo, vse nje djanja so njeni bogoflushni obzhutljeji osalshvali. Na njenim angeljskim oblizhji sté nedolshnost in krepóšt (ali zhednost) kraljevale; vse njeno djanje in nehanje je Bogu vdano, poboshno devizo skasovalo; sadobila je neko duhovno zhistost, ktera je tudi fitnessha k neproftovoljnimu sposhtovanju silila, hudobneshe pa v velik strah perpravljala. — Prebivavzi vasi, kterih poloviza je bila njenimu ozhetu podloshna, so jo le blasiga angela imenovali, po vseh hishizah ubogih je bila njena dobrotljivost snana. Vfako milovanje starshév je prízhalo, de je bila Evstahija veselje drushine; starshi so jo vedno dobro hzher imenovali, in njen brat Franzishk ji je preferzhna sestriža rekel.

Ofem lét neskalkjeniga vshitka, in nar zhistejshiga veselja jim je bilo tako minulo; kar

se na enkrat nad glavami téh dobrîh ljudi zherni oblaki rasprosté, in she jim ura hude skufhnje bije.

Ravno so petnajsti god ljubesnjive Evstahije prasnovali. Polni saupanja v lépo prihodnost so veselo med seboj kremljali; otrôka in starshi so se skufhali eden drusiga od svoje ljubesni prepri-zhati, in vshivali so sladko frezho in boshji mir bogabojezhnih serz.

Evstahija je bila kraljiza prasnovanja, kéto fi je mili brat persadeval, s brenkanjem in pet-jem she bolj povelizhati. „Danf fi kraljiza“, se je njegova pesem perzhela, kar se nanaglima duri odpró. Baron Rikordam, stari, svesti per-jatel Almarškiga vel safôpen noter plane, ter prestrashen savpije: „Reshite se! reshite se! Almar-ški! velika nesfrézha te zhaka. Komej te besede isgovorí, she grad Almarškiga vojaki osujejo. Štrah vse spreletí, rasun Almarškiga, kterimu vest ni imela kej ozhitati, miren in pokojin, ka-kor se moshu spodobi, is-hoda pergodbe perzha-kuje. Poshteni perjatel, zhigar svaritev je fizer dofhla, tode prepôsno, se je v štranski hram skrîl, ker prizhujozh nizh pomagati ni mogel.

Kmaló potem je ofizér s nekoliko vojaki v hisho stopivshi, poshtenimu Almarškimu napové-dal, de ima povelje, ga s vso njegovo drushino prijeti in na kraj njih prihodne namembe od-peljati.

She toliko odloga Almarškimu neso dali, de bi nekoliko svoje hishne opravila oskerbel. Per ti prizhi je mogel s Franzifhkam v eno, Kami-la s Evstahijo pa v drugo kozhijo festi, in pre-den so shalofni posli po vafi nesfrezho rasglafili, so she s njimi oddirjali.

Kozhii ste bile saperte in tako narejene, de zlo nizh svetlôbe va-nje priti ni môglo.

She zheterti dan so se peljali, pa she nizh gorkîga neso vshili; kar na enkrat vos, na kterim se Kamila in Evstahija peljete, obstojî, ter se vrata odpró. Bila je temna nozh. „Vun pojte,“ sashepta néki moshki, „v beg se spustite, na lévo po gojsdu, smiram naravnost.“

Škerben dober duh, je mislila Kamila, nama je na pomozh prishel, ter je menila, de se tudi nje mosh in fin refhenja veselità. Štrahama greste s vosa. „Dobro se imejte, Bog vaji obvari,“ rezhe mosh, ter hitro sgine.

Kamila je zelo nozh s hzherjo po gostim, strashnim gojsdu beshala. Ko solnze pride is sagorja, vidite pred sabo v prijetni okoljshini perjasno mestize; ali oh! Almarškiga in Franzishka ni bilo nikjer ugledati.

Evstahija je bila filno shejna; ranjena noga, medlenje vsih mozhi so mater perslilili na tratizi pozhiti.

Bliso sraven je majhin potok po germovji shumljal. Evstahija se je vsa objokana materi is rok smusnila, ter je po goshi do studenza shla. Materi in sebi kaki poshivitek in hladivne selishta iskaje in smirej dalje po tihim gojsdu gredé, saide. Velik strah ji je serze prepadel, klizati je jela, pa nobeniga odgovora ni bilo; na enkrat sallsihi dirjanje kónj, komej se osre, she shtirji konjnik pred njo stojé, kteri s grosovitnim vpitjem „tukej je,“ prestrasheno deklizo vstavijo, po tem s vervmi sveshejo. Šposnala je tiste, ki so kozhijo, is ktere je bila prejsihni vezher is svojo materjo pobegnîla; spremljevali; po vsih udih se

je trefla, in ker jo nogé nizh vezh neso hotle nositi, je na tla padla.

Konjniki so jo sprashevali, kje de je nje mati. Ona pa kar nizh ni odgovorila. Ne shuganja in ne obljube neso bile vftani le besedize is nje spraviti. Ker je Evstahija obupno roké sklepovala, in savolj notranje britkofti vfa prepadena bila, in tudi filno jokala, so preganjavzi menili, hzhí in mati fé se v temni nôzhi sgubile, ter sdej ena drugo ishete; ko so se poprejshniga Evstahijniga klizanja spomnili, se jim je to she bolj resnizhno sdélo. En konjnik jo je pred se na kolena posadil, in s njo sdirjal, drugi so pa sklenili gojsd urno preiskati, vender so jih drugi mogli s kozhijo zhakati. Evstahii se je velika shalofst slednjizh v tiho veselje spremenila, ko so konjniki bres Kamile nasaj perdirjali, in po tém s kozhijo odrineli; — mislila si je, de so she le mati otéti.

Sopáren poletinski dan je bil. Evstahija je bila skorej vfa is uma; v njenih perfih so se shalofstni obzhutljeji vojskovali. Savolj vrozhine, ki je skorej ni bilo preftati, in savolj sapertiga, nesdraviga sraka, ktériga je dihati mogla, je skorej omedléla. Profila je poshirek mersle vóde, al terdoserzhni sprémeljavzi, je ji neso hotli dati! Špomin Jesufoviga terpljenja ji je pomogel tudi to terpljenje s voljo prenashati in premagovati. Okoli dveh popoldne so konje vstavili, de so jih napafli, in de so spremljevavzi jushinali; Evstahija je pa mogla v kozhii oftati. V tem, ko jo od vfh sapufhêno prevelika solnzhna vrozhina perpeka, nepokojno sadremlje, pa se kmalo spet sbudí. Na tihama se kozhijne vratiza odpró, eden is med Evstahijnih spremljevavzov,

star, siv vojak k njéj pogléda, ter jo ob kratkim nekoliko potolashi. Zhmerin se ji je sdel, ter dovratin in bres obzhutljivosti, kakor se vezhidel stari vojshaki dershé, desiravno neso, kakorshen je bil tudi ta. V svoji obnashhi proti Evstahii se je skasal milostljiviga in usmiljeniga, kar je nje pobito ferze oveselilo.

S ginljivo dobroserzhnostjo ji je starzhik rekel: „Vsemite to, dobra hzherka, poshivite se in ne obupajte. Le na svojo nedolshnost in na Boga se sanesite; on val gotovo ne bo sapustil.“ Š temi tolashnimi besedami ji je sklenizo (ali flasho) vode s dvema lemonama in eno pomoranzho podal.

Potok hvaleshnih fols nefrezhni Evstahii ni perpustil, notranjih obzhutljejev starimu vojshaku rasodeti. Le kdor v potrebi dobriga perjatla najde, kader se ga nar mènj nádja, si samore misliti, kako se je Evstahija ji dodeljene neupane dobrote sveselila.

Evstahija je eno lemono v vodo oshméla, s drugo si je pa sharézhé líza hladila. Obojno ji je bilo v pokrepzhanje in v ohlajenje, po zhimur je she dolgo zhafa hrepenéla.

Špet sta dva dneva v strahu in upu minula. Na vezher drujiga dne se je kozhija nanaglima vstavila. Ko se je odperla, je mosh temniga obraza noter stopil, Evstahii ozhí savesal, ji vksal vun iti, ter jo je v hisho po vezh stopnizah peljal. Po tem so se duri odperle, in ozhí so ji odvesali.

Nefrezhna se je snajdla v majhnim hramu, ktériga zherne sténe so jo she v vezhi shalost utopile. Polomljena misiza, en stol in flaba postelja je vse, kar je bilo v hramu — pa kaj hramu

— jezhi bi rekel. Šolse so se ji uderle, sprém-ljavza je profila, ji povedati, kje je, pa ne de bi bil kej odgovoril, je prozh hitel, ter duri jezhe saloputnil.

Obupno se Evstahija na posteljo vershe, in milo proti nebu sdihuje. Zhes pol ure se duri jezhe spet odpró, in flushabnik revni jetnizi nekaj jedila pernese, pa fkerbí ji ne pušté veliko vshiti. Ko je flushabnik odshel, in duri sa sabo saperl, se slezhena na posteljo vleshe, kmalo terdo saspi, in se she le drugi dan ob ofmih v novo britkost sbudi.

Šolnze je she visoko na nebo stalo, pa njegovi gorki sharki Evstahije nizh neso oshivili; jezha namrezh je bila tako sidana, de je solnze famo svezher, in she takrat le malo noter posijalo. Le shiva vera v vfigamogozhniga vladnika nashih pergodkov, ponishno saupanje v njega, kateri she tako britke folsé v veselje spremeniti samore, ktéri je tudi v temni jezhi nash Bog, in kateri nam ob pravim zhasu gotovo pomozh poshlje, s eno besedo — svesa s Bogam jo je samôgla umiriti, in le is tega nebeshkiga studenza je ubogi Evstahii tolashba v revah isvirala.

O velika tolashba bogoflushnosti! sladka zhudopolna mozh molitve! kdo bolj obzhuti, de v nebesih isvirate, kakor po nedolshnim terpezhi, kateri se s bogabojézhim saupanjem v vaji pomozh poda! Zhe mu ravno vse pomozh odrezhe, zhe je tudi gotov rop strashnih nevarnost, mu vender sharki boshje milosti v temno jezho, v pušte strashne pushave, v globozhino morja persijejo; s saupanjem v boshjo previdnost terpezhimu angelj miru na strani stoji, ki rane britkiga serza manjsha in hitro osdravljuje, on

kaše s palmovo vejo v boljshi shivljenje, v vezhnost, memo ktére vse semljiske teshave sginejo, in zhlovek s gorezho saupljivostjo, kakor bi bil na tem svetu she svelizhansko veselje okufil, poprime roko nebeshkiga angela, de bi se s njim tje kaj povsdignil, kjer ni vezh ne terpljenja, ne folsa.

II.

V kolikorshne nesaflushene stiske so kóli leto nedolshno drushino krivizhne svijazhine, gerdo mafhevanje, nezhimurni samoprid perpravili, ktére je sosebno Evstahija obzhutila, bi bila vender she tolike teshave s serzhnostjo prestala, zhe bi bila le s njimi stan svojih dragih starshév kej polajshati samogla. Ali ona ni ne od ozheta, ne od brata kej vedila; de bi bil pa ta grad tudi njina jezha, in de jih samo postranski sid le tega velikiga poslopja lozhi, si she missila ni. Ravno tako nepokojna je savolj matere bila, ker ni nizh od njih svediti mógla. Jesdizi, ki so je iskali, je fizer neso bili dobili; ali pa ni mógla posneje v povsod nastavljene saderge preganjavzov pasti, káli? Popolnoma spehano, bres vse pomozhi, s ranjeno nogo je Kamilo v gojsdni puštoti sapuštala; ali jo je na zhudno visho Bog reshil, ali je shalofstno poginila, in njeno truplo jed divjih sverin postalo?

Kolikorkrat se je Evstahija takshnimu shalofstnimu domishljevanju prepuštala, in v teshavne dvome sabredla, je sladko sadremala; v sanjah se je s svojimi ljubimi v grajshini ob réki Gariljani snajdla, in svoje objemaje, folsé veselja tozhila; pa ko se je sbudila je vidila prizhujo-

zhi, grosovitni stan. Ko so se ji smiraj ravno take sanje ponavljale, jih je Evstahija sa navdajanje milosti in vfigamogozhnosti Boshje imela, vsak dan je s vezhim saupanjem mislila, de bodo spolnjene, in njeno serze se je umirilo.

Sheft meszov je bilo minulo, kar jo je vsak dan trikrat termasti streshej obiskoval, in ji flabo jedilo in vodo nofil. Kar besedize ni s njo pregovoril, in na vsako vprashanje je molzhal.

Ena sama stvar ji je v ti shalofni samoti zhas perkrajshevala, in ta je bila pajik, ki je bil v Evstahijni jezhi. Shivalizo je lepo pervadila, jo krotko storila, in se je zele ure s njo povelovala. Pa she to nedolshno veseljze ji ni bilo dolgo zhafa pusheno. Neki dan so jezhe pregledovali. Tudi k Evstahii nekej v to namenjenih brizhev pride. Ravno v rasgovoru s pajkam so jo nashli. Komej eden prizhujozhkih ugleda shivalizo, kar jo she flushabniku streti veli. Evstahija joka in profi, ji vsaj to malo stvar, ktero ima od vsih sapushena tako rada, per shivljenji pustiti. Pa nobeden je ni poslufhal, s sgororam, hram mora zhedin biti, je bil pajik rastert. Evstahija je svoje solzne ozhí prezh obernila, in sgubo te male shivalize obshalovala, ktera ji je ne malo britkih ur v samoti ofladila.

Šama je bila sdej shalofni prepushena, nizh tolashbe ni bilo vezh v njeno britko serze, kakor vesela misel na pomozhnika v vsih potrebah, kateri tudi nje ni pustil dolgo neuflishane. Dvajset let stara, dobra in usmiljena jezharjeva hzhí je od svojiga ozheta pervoljenje sprofila ubogo, nefrezhno Evstahijo v jezhi vezhkrat obiskati, v kar ji je terdi mosh po velikrat ponovljenih proshnjah vender pervolit. Milovanje, ktero je

koj pervikrat Evstahii skasala, je nje britko shaloft filno polajfhalo. Oh, le takrat zhlovek vé zeno dobrih, svestih perjatlov zhiflati, ko mu je od vsih ljudi odlozhenimu v terpljenji koperneti.

Po pogostnim obiskovanji Lavrete — tako je bilo jezharjevi hzheri imé — se je Evstahijna shaloft smanjshovala. Nevedama je Evstahija she nekaj slatov imela, ki jih je bila od svojih ljubih starshév, kterim je bilo snano, de je njeno nar vezhi veselje na skrivnim dobro delati, ob svojim petnajstim godu, ktériga prasnovanje jim je bilo tako ogrenjeno, sa vesilo dobila. Sdejneseo samo prijasni pogovori zhafa krajshali, temuzh Evstahija si je po Lavreti tudi marsiktere lepe bukve, barve, kist (ali penseljz) in perpravo sa nar lepshi shenske dela kupila, v kterih rezheh je bila Evstahija slo umetna; ali ni ji bilo sadofti, samo sebi delati, ampak tudi serzhno se je veselila Lavreto vsiga tega nauzhiti, zhesar se je ta tudi zhuda hitro uzhila. Ko se je Evstahija s svojo uzhenko po vrednosti rasveselovala in od saupanja v Boga, od kreposti (ali zhednosti) in neumerljivosti pogovarjala, se je dushni stan le tega, fizer dobriga, pa v veliki nevednosti in priprostosti isrejeniga dekléta, szhafama poblashil in sboljshal. Evstahija zlo v jezhi svojiga nagnjenja, dobrote skasovati ni satirala; Lavreta je marsiktéri milodar skrivaj ubosim podala, ktéri so s solsami hvaleshnosti nesnano dobrotnizo blagoslovljali.

Štir leta je Evstahija bres prostosti, od ozheta, matere in brata lozhena, v jezhi kopernela. Ne ki vezher ob desetih so se duri Evaštahijne jezhe odperle. Klezhé je molila; sveta poboshnost se je svetila na njenim obrasu, velike teshave so

jo obšle, in savolj nésnanih britkih obzhtljejev je bila dalje po konzuz ostala, kakor ji je bilo v navadi.

Sashemljen zhlovek je noter stopil, kogar se je vstrahhila. „Nizh se ne bojte, ljuba Evstahija,“ jo sashemljenez ogovorí, „k vam prijatelj pride, njemu saupajte! Kmalo bo ura vashe reshítve bila, jest sim baron Rikordam.“

„Rikordam?“ saupije Evstahija, ter kvishko plane. „O blagi, dragi perjatelj! le hitro, kaj od mojih starshev veste? ali she shivé, in moj brat Franzishk? ali so moja mati resheni?“ „Le tiho, tiho! dobra Evstahija veselje sakrivajte, fizer se bošte isdali, in moj sklep bo bres prida. Sovrashnik vashe hishe jo je tako svodil, de je bilo vzherej v sboru sklenjeno, vas Almarške vse na skrivnim pomoriti. To sim od nekiga sodnika, svojiga nar vezhiga prijatla svedil, kteri mi je koj po obsodbi povedal. Bersh sim sklénil, naj se sgodí, karkoli hozhe, zhe mi tudi sa shivljenje gre, vas otéti; kar nizh shaliga se vam v sim néma sgoditi.“

„O prijatelj v nesrezhi!“ je Evstahija rekla, in od veselja trepetaje blasimu baronu na perfi padla: „In moja mati, ali so odshli preganjanju trinoga? Zhe sim ravno po vsi mozhi skerbno vprasheval, vender nizh nefim svedil, pa gotovo so obvarvani, sáj sovrashnikam v rokah neso.“

„Vse, kar je k vashimu reshenu potrebniga, je napravljeno, pravi na dalje baron. Tudi vas h ôzhe in brat v tem pohishtvu sedita. S Boshjo pomozhjo, ktera nedolshniga nikoli ne sapusti, sim terdiga jezharja omezhil, mi njune jézhi odpreti. Jest sim she s vasnim ozhetam in bratam govoril. Dva mosha, na ktira se sa-

nešem, bota o polnozhi po nju prishla, in ju v blishnji gojsd odpeljala, kjer bo na namenjenim kraji she vse sa beg perpravljeno. Jest pa, dobra Evstahija, val sam reshít pridem. Jezharjeva hzhí, ktera v val, kakor sama pravi, svetnizo sposhtuje, in nizh serzhneji mem valhiga reshénja ne sheli, mi je obljubila, ko je shalostni, vam odmenjeni stan svedila, o polnozhi valho jezho odpreti, in vse po moji volji ofkerbeti, naj se ji she godí, kakor hozhe, so nje besede, de bo le moja dobra Evstahija otéta.

„Blaga dusha,“ je Evstahija djala, „kako fim v stani ji to dobrotó kdáj poverniti; ali dobrotljivi Bog, kteri mi je v mojih stiskah tolasho in reshítev poslal, bo njeno hvale vredno delo poplazhal, in jo po svojih angelih varoval.“

Rikordam, komur so se per teh besedah folsé po lizih uderle, ji da nekaj ponoshenih oblazhíl, rekozh: „Vsemite leto obleko, v nji val nihzhe ne bo posnal, bodite serzhni, dobra Evstahija, le dvé uri she, in bote otéti. Sdej imam pa she drugih opravkov, varni beg ofkerbétí.“

Evstahija se je v veselji svojiga reshénja in blishnjiga sdrushénja s svojim ozhetam in bratam na kolena vergla, in njena dusha je v nar poboshnisthi molitvi k Bogu, ozhetu terpézhih, in viru vsiga dobriga, puhtéla.

S britkim trepetam je polnozhi perzhakovala. Dvanajsta ura bije, blagi baron pred-njo stopi, Evstahii sa seboj hiteti velí, in otéta je bila.

Tiho in ne de bi ju kdo vidil, sta v blishnji gojsd hitela, kamor sta imela tudi ozhe in brat priti. She je bila kozhija perpravljena, obvarvati te nefrezhne. Pa komej ste dve minuti minule, she baron koj tam bliso vrish sa-

slifhi. Kdo bi si po baronovih naredbah ne mislil, de nesta Almarfski in Franzifhk f spremljavzama? Baron je sam fhel v germovje, od koder je fhum slifhal; Evftahija je per kozhii oftala.

Baron natihama vprafha, zhe fta ona dva, in ravno takó tiho se mu odgovorí, zhesar se ni malo vftrafhil: de je namenjena refhitev ifdana, fpodletela. Pobít k Evftahii hití, jo naglo v kozhijo déne, in ji ftrahama poshepta: „Le hitiva, dobra Evftahija! le podvisajva se.“

Kar je mogozhe bilo fta hitela, in ko je dan napozhil, je Evftahija na baronovim obrasu nepokoj in ftrah ugledala. Dosdej fta oba molzhala, in Evftahija je milo djala: „Dragi, dobri perjatel, sakaj takó hitite? kjé fta moj ozhe in brat? oh meni se velika nefrezha dosdeva, ali bo fhe dolgo zhafa hudobija zhes nedolshnost kraljevala?“

Şolsé fo se obzhutljivi Evftahii po bledih lizih ulile. Baron fi je persadeval, jo utolashiti, ter je rekel: „Nikar, poboshna Evftahija, me sdej ne prafhajte, pred dvema dnema vam ne morem na nobeno vprafhanje sadovoljno odgovoriti. Şzhafama pa imate vse svediti, do tiftih mal v Boga saupajte, ktéri val je doslej tako zhudno ohranil, val bo tudi sanaprej fovrashnikov varoval.“

Dva dni po begu je baron v kerzhmi (ali gofhnizi), kjer fta malo pojushinala, od ptujzov, ki fo se ravno tam snajdli, svedil, de ga nafledujejo. Tega svediti fhe zlo mislil ni, febe in Evftahijo v nar vezhi nevarnosti vidi; pa po mofhko se obnafha, fi rezhe papirja, zhernila (ali tinte) in pero pernefti, in vef ganjen nekej verftiz napishe, po tem papir vkupej slofhi, ga sapezhati, in v shep vtakne.

S Evstahijo naglo v kozhijo sede, pa kar besedize ne spregovorí, in bersh ko moreta, odríneta. Tretji dan svezher, ko sta v gost gojsd prishla, se je baron pred nadsledovanjem preganjavzov varniga mislil, ker sta bila dalezh od zeste. Gojsd je bil bliso ognjobjljudniga Vesuva. Kot gošta megla se je dim is njegoviga rasporevalil, in ta rasfhirjena temota ni bila perpravna britkiga serza polajshati.

Ves samishljen je shel baron nekoliko od vosa, pot vosniku odkasat, po kateri bo sdej peljal, ko je komej sto stopinj sa sabo vezh jesdizov s oroshjem ugledal, in ni mogel dvomiti, de bi ga preganjavzi ne bili ofledili. Bòlj sa Evstahijno reshitev, kot sa svojo sferben, je prestrafheniga dekleta urno s vosa vsdignil, ji nekej slatov v roko vtisnil, ter ji djal: „Beshite v nar vezhi gosho, fizer sva oba sgubljena, preganjavzi so nama sa petami. Vsemite leto pifemze, ali profim vas, de ga pred dvema letama ne raspezhatite; jest moram naprej, naj bo kar koli hozhe, de ste le ví obvarovani; dobrotljivi Bog vas tudi v leti divji pushavi ne bo sapustil, dobro se imejte.“ Ko je baron te besede isrek, je v kozhijo skozhil, in dalje beshal.

Evstahija se je komej savedila, in smirej v vezhi gosho beshala. Sasopena je do grizha prishla, na katerim je od slabosti na tla padla. Kmalo po tem sagleda kozhijo, v kateri je bil baron; s kaksnim straham je révna Evstahija vidila, kako jesdizi barona dojdejo, kozhijo obstopijo, in ga morajo jo oberniti. Sirota od hvaleshnosti do svojiga reshenika je hòtla nasajiti, s blagim baronom revni stan delit, pa kozhija s jesdizi vred je kot blisk spred njenih ozhí

sginila, in od vseh sapušheno Evstahijo je v leti samoti, is ktere ji ni bila nobena pot snana, nar vezhi britkost prepadla. Šolnze je she bilo v satóni, v gojsdu je mogla prenozhiti; verh tega je pa she njeno shalost strah tolovajev vekshal. Moliti ni môgla vezh, umolknila je pred Gospodam, kakor jagnje; pa toliko sdihljejev, toliko sols, ktere je v britkosti v nebesa poshijjala, sveta gorezhnost, s ktero je po tolashbi hrepenela, je bila tudi molitev, ktera je hitro pred tron Boshje milosti, ki vse preséshe, in nizh neuflišhaniga ne puští, perpuhtéla.

III.

Dva shalostna dneva sta minula, njena pizhla hrana, nekej palzhkov (ali dateljnov) in pomoranzh, ktere ji je baron dal, je povshila, in Evstahija je she smirej sraven gorezhiga Vesuva bila. Šklenila je nekoliko dalje iti, pa pot, kteri bi is te pufhave peljal, iskaje, se je v mislih takó sgubila, de se je, kakor bi se bila is sanjsbudila, vender le v pustim samotnim kraji snajdla. Velika grosovitna tihota se je po zeli natori sprostirala, in Evstahijo je nar vezhi otoshnost prepadla. Veseli dnevi, ktere je v ozhetovi hifhi preshivéla, so ji bili shivo pred ozhmí. Prihodnost ji je bila nesnana in strashna, ravno kot Vesuv, kteri je vse pokonzhati shugal. Vsa prestrashena in oflabljena je na kolena padla, serzhno in ponishno molila, ter se je skrivnimu boshjimu sklepu vdala, po tem pa slo trudna fladko saspala. Lepe sanje so ji vshito veselje njene nedolshne mladosti shivo pred ozhi stavile; mislila si je, de je v maternim narozhji, obda-

na od ozheta in brata, ktera se ji perjasno namehljujeta. Pa joj! ko se je sbudila, se je prestrašhila, ker se ji namesti letih ljubzhikov, ki jih je v sanjah vidila, nizh drujiga, kot pušti kraji perkashejo.

Šama od vfiga sveta sapuſhena, bi bila ſkorej lakote poginila, nizh ſi ni vedila pomagati, njena ſhaloſt je bila neisrekljiva. Tukej se ji je, kakor vſelej, dobrotljivi Bog, kteri tiſtih, ki va-nj ſaupajo, nikoli ne ſapuſti, po vſim ſvojim velizhaſtvu raſodèl, in kmalo je bliſo ſebe lepo petje ſaſliſhala, ktero ji je ſerze gaſnilo in ſ veſelimi obzhutljeji napolnilo.

Urno je kvifhko planila, in od ſladkiga upanja gnana tje hitela, od koder je petje ſliſhala, ljudi iſkat, kteri bi ji pomagali; kar je nanaglima na prijetnim hribzu obſtala, po kterim ſe je zheda ovaz paſla. Komej ſe ſamore ſ beſedami povedati, kako ſe je ſapuſhena Evſtahija tega raſveſelila. Kolika je bila pa ſhe le njena rádofť, ko je po tem belo oblezheniga deklizha ſvoje ſtarofťi ugledala, ki je bres ſkerbí pod dreveſam ſedé pela. Dvóje jagnjet je ſ rudezhimi trakovi okoli vratú pohlevno pred njo ſtalo, in ji krùh is rok ſobalo.

Ker je bila poprej od vſih ſapuſhena Evſtahija ſdej nenádjama ſpet k' ljudém priſhla, je trepetaje hitela preſtraſheno deklizo, kakor do-
briga angela, objet, ter jo je prenozhifha in pomozhi v ſvoji neſrezhi profila. Pavlina, takó je bilo perjasni ovzharizi imé, ji je, ker ji je uſmiljenje njenih ſtarſhev do uboſih ſnano bilo, oboje obljubila, in jo profila, ſe ſa ſdej ſ palzhiki in mlekam pokrepzhati. Evſtahija, ktera je bila, ko je ſvojo majhno hrano ſhe poprej

pojedla, torej she zel dan bres jedi, jo je sa roko primfhi sahvalila, velika folsa se ji je po bledih lizih ulila, in shêljno je podeljeni dar vsela. Oh, kakó ji je difhalo, jo poshivilo in okrepzhalo! „Dobri otrok,“ rezhe Evstahija, ko se je poshivela, „to delo ljubeshni ti bo povernil ta, kateri je rekel: „Resnizhno vam povém, kar ste storili kterimu téh mójih nar manjshih bratov, ste meni storili!“

„O nikar ne govôri od plazhila, firota,“ ji odgovori mlada ovzhariza, „ali je she kaj vezhiga veselja, kot dobrete fkasovati, in s nesrezhnimi deliti, kar nam ljubi Bog da; ali mar nesmo mi kristjani, kterih nar vezhi sapoved je ljubeshen, takó delati dolshni? O ljubo dekle, ko bosh moje dobre starshhe posnalo, me ne bosh s nesaflusheno hvalo oframotovalo. Vidilo bosh po tem, kako so perljudni, ljubeshnjivi in dobri! kakor svojo hzhërko te bodo sprejeli, kruha pa imamo tudi sate dovòlj. Le dobre volje bodi, nebeshki ozhe bo vse práv naredil.“

„Amen,“ pravi Evstahija vsa ganjena, „njegove pota so zhudne, in vse njegove dela ljubeshen!“

Ko ste se takó bogabojezhe pogovarjale, in po sêsterno fosnanile, je fhlo solnze sa gôrje, in njeni slati sharki so le dimnati, kvishko molezhi Vesuv, mogozhno prizho vfigamogozhniga stvarnika, she obfijali. Pavlina je Evstahijo objela, in jo sa njeno ime poprafhala, ter se je veselila, de ji je ljubi Bog takó dobro sestro podaril; ko je pa bila zhedo vkup pergнала, ste s Evstahijo domu fhle.

Pred vasjo je bil gojsdik in lep travnik. Tukej je Pavlina nar lepfhkih roshiz v svoj predpaf natergala, po tem v gojsdik s Evstahijo fhla, in

na gomili, na kateri sta bila zipresa in krishez vfajena obftavfhi, jo je v tihi molitvi in s shaloftnimi pogledi s roshizami potrefla.

Evftahii se sazhnó folsé v ozheh utrinjati, Pavlino pobara, kaj to poméni, in ona ji je vfa ganjena takole perpovedovala:

„Pred nekimi leti,“ ji pravi, „je v nafho val shena prifhla, ktere nihzhe ni posnal. V nafhi hifhi poprofi, in moji ftarfhi jo perjasno sprejmejo. Nekej ljubesnjiviga je bilo v njenim obrasu, kar ji je vse ljudi slo perkupovalo; de je pa bilo njeno ferze polno britkofiti in shalofiti, se je dobro posnalo; sraven tega je bila takó krotka, ponishna in Boshjim naredbam vdana, de jo je mógel vfak is zeliga ferza fposhtovati. Vezhkrat nam je rekla, de je práv nefrezhna.“

Per teh befedah fo Evftahii folsé v ozhi perigrade, shivo fi je ftan svoje preljube matere miflila, pa f tem se je tolashila, de je pazh leta nefrezhna shéna kakfhna druga bila; Pavlina s Evftahijnim jokam sadershana fpet sazhne dalje perpovedovati:

„Vfa váf,“ je djala Pavlina, „je to sheno savolj njene fkrivne britkofiti in zhednofiti zhastila in ljubila. Bolj na tanko vsroka njene shalofiti ni bilo mogozhe svediti, molzhézhha je bila, zhe je ravno vezhkrat svojiga po nedolshnim preftaniga terpljenja, bres fhe nar manjshi dosdéve do tiftih, ktéri fo bili tega krivi, fpomnila; fámó to véf, de je vezhkrat v gojsdizhi klezhé slo objokana molila, in v molitvi imena Almarfki, Evftahija, Kamila in Franzifhk isrekovala, in ker je tebi ravno tako imé, te savoljo tega fhe raji imam.“

Tukej je Evstahija na glaf savpila, ter je besedo mati! shalofna in pobita isrekla.

Pavlina se je prestrahhila, ko je Evstahijo v nar vezhah teshavah vidila. „Kaj ti je, ljuba Evstahija?“ jo fkerbno poprafha, in Evstahija ji fkorej na pol mertva v narozhje pade. Po tem se nekoliko sbrihta, fpregleda, ter pozhafsi rezhe: Ali je mertva? o hitro povej, ali je mertva?—jo sopet vprafha, ter se Pavline oklene. Ona shivi, je vfa prepadena Pavlina djala, ker je upala, de Evstahija potlej vezh ne bo omamljena, kar se je ref koj spolnilo.

Ona shivi, je Evstahija s velikim veseljem saupila. Pavlina previdi, de ta smota dolgo zhafsa ne more terpeti, in de bi potlej ubogi firoti fhe bolj fhkodovati utegnila, jo na perfi pertifne, ter ji rezhe: Ref, ona shivi, ljuba feftra, gori v nebesih; famo njeno truplo je mertvo, in pod to gomilo pokopano. Tukej je hotla reva pokopana biti. Lansko leto je v Bogu safpala. Š folsnimi ozhmí smo njeno sheljo spolnili, in jo na pokopalifhe romarjev pokopali; zela vaf je sa pogrebam fhla, ker fo vfi savolj njene bogabojezhnosti in ljubefni do blifhnjiga v nji svetnizo zheftili. Moj brat, kateri jo je tudi kakor svojo mater ljubil, je ziprefo na grob vladil, jef pa v zhafi rofhize nanj potrefam s britkim fpominam dobre nefrezhne shene, kateri hvalo vém, de sdej dobrotljiviga Bogá bolj fposnam in ljubim.

Vfa sgubljena in s ranjenim ferzam je Evstahija v vaf gredé ob Pavlinini roki omagovala. Pavlinini starfhi, ki fo od svoje hzhere svedili, kako je ta nefrezhna po Boshjim modrim naklonu k nji prifhla, jo lepo fprejmo; pa Evstahijno

ferze je she vedna shalost grisla. Popolnoma o-flabljeno in stermó gledajozho so na stol posa-dili. Pavlina, ktera je s njo britkosti delila, jo potolashiti misli, ker meni, de ni vfiga, kar je dosdej perpovedovala, prav rasumela. Lej, ljuba Evstahija! ji je rekla, takej je podoba ne-frezhne shene, ktere truplo je v gojsdiku poko-pano. V spomin mi jo je dala, in jest fim jo ka-kor svetinjo zhestila. Ali nedolshna Pavlina ni mislila, kakshni nasledi bodo is tega isvirali. S nar vezhi shalostjo je Evstahija, ki je podobo u-gledala, savpila: „Milostljivi Bog! pomagaj mi, sveta Deviza, nikar me ne sapusti! to je podoba moje preferzhne, nefrezhne matere;“ po tem je smertno omedlela, in le pozhasi se je po veli-kim persadevanji vsih sraven stojezhnih v novo terpljenje she sbrihtala.

Pavlini in njenim starshem se je reva smi-lila. V majhni hishizi so ji zhumnato odkasali, so bili prav ljubesnivi in perjasni do nje; Pav-lina pa jo je kakor sestro objela, in nizh ni opu-stila, s zhemur koli ji je bilo mozh, njeno sha-lost pomanjshati, in jo, zhe ravno ne prav ras-veseliti, saj nekoliko potolashiti.

Ali saftonj so se tudi dobri, od zele sofeske savolj perljudnosti zhisflani in ljubljeni ljudje tru-dili. Evstahija je fizer skerbnó ljubesen s iskreno hvaleshnostjo povrazhevala, in tudi; karkoli je mogozhe bilo, drugim svojo shalost perkrivala, ali v njenim serzu je hujshi britkost glodati jela. Njena shalost je vsak dan hujshi perhajala; pa vender nje skushnja she ni bila dokonzhana, kelih terpljenja she ni bil ispit, sadnje nar brit-kejshe kaplje so bile ubogi terpinkí she okufiti.

Nek lep popoldan je Pavlina na tisti hribez shla, kjer se je s Evstahijo sosnanila. Revna sirota jo je spremljala. Nasaj gredé ste tudi obiskale gomilo ranjze matere. Evstahija jo je s roshizami potrefla, in takó milo jokala, de jo je Pavlina komej domu spravila. Ko ste dekleti tiho in samishljene proti vasi shle, je sa njimi urni dézhek perškakljaj, in ji vprashal, zhe neste kej sgubile? Papír jima je pokasal, kateri je bil kakor písmo sloshen.

Evstahija je papír komej ugledala, she ga je sa tisto písmo sposnala, katero ji je bil Rikordam od nje slovo jemaje dal, in jo tudi opomnil, ga pred dvema letama ne odpreti. Rikordamovo sheljo bi bila spolnila, pred dvema letama bi ne bila písmo odpezhatila, pa ker ji je pobizh she odpezhateniga dal, je v njem te besede sagledala: „Utolashite se nad grosno veliko sgubo, v boljšim shivljenji se hote spet s njima snajdli.“

Evstahija se ni mogla sdershati daljej brati, in komej nekoliko verstiz pregleda, shalostno sapije: „O moj Bog!“ in she v omedlevzi per nogah svoje perjatlize leshí. V písmu je bilo sapifano:

„Poboshna, sraven pa nesrezhna Evstahija! Leté verstize vam bodo strashne sgodbe osnanile, sato val profim, nikar ne obupajte, raji v Boga svoje upanje stavite, kateri vse vlada, in je nar boljši tolashnik nedolshno terpijozhim. Vash ozhe in brat vezh ne shivita, v boljši shivljenje sta se preselila. Moshje nju reshit poslani, so bili isdani, in so sbeshali, vash ozhe in brat sta bila per ti prizhi v jezhi ob glavo djana. Obshalujem in objokujem nesrezhna, ki sta bila

meni kot vam takó slo per serzu. Utolashite se nad grosno voliko sgubo, v boljshim shivljenji se hote, dobra Evstahija, spet s njima snajdli. Vash varh naj bo smirej nedolshnost in zhednost, takó vaf Bog ne bo nikoli sapustil.

Rikordam.“

Ko je Evstahija slabosti omedlela, je Pavlina naglo v vaf tekla; vso safópeno je kmalo brat frezhal, in ona ga je molzhé s sabo vlekla na mesto, kjer je nesrezhna she smirej kot mervaleshala. Pavlinini brat' jo je narozhje vsel, in jo vef spehan domu pernesel, po tem pa v blishnjo vaf po slovezhiga vrazha hitel, ter ga Evstahii perpeljal.

Umní in perljudni vrazh je Evstahijo spet oshivil. Ali, ker se je bila nanaglima takó slo prestrafhila, in se vfa pretrefla, je njeno mlado truplo kerzh viti jel, in blago Evstahijo takó nesnano storil, de je bila bolj merlizhu, kakor shivimu podobna, tudi njena fizer takó ljubesnjiva postava je vfa minula.

Pa ne samo njen shivot, ampak tudi njeni pozhutli so bili rasdjani. Bresumnoft nastopi le kmalo namesto njene dosdanje otoshnosti, in she takó umni sdravnik s vso svojo uzhenostjo je ni mogel sdej osdraviti; sakaj Evstahija je perve dni zlo divjala, in skerzhene roké proti nebu vsdigovala. „Ozhe! mati! Franzifhk!“ je bilo vse, kar je pervi dan s strafhnim glasam sgovarjala. Drugi dan so se ji, kakor divji, ozhí blifkale, in ne besedize pregovoriti, je roké sklepalala, slò sdihovala, in vsm, ki so jo vidili, se je grosno smilila. She le tretje jutro je terdo saspala, in ko je dve uri pozhivala, natégama savpije: „Franzifhk!“

Franzisk! moj ljubi brat, ješ fim Evstahija“ — in ko malo umolkne, spet s milim glasam sazhe klizati — „Oh Gospod Jesus! perstopi mu, na morišhe ga vlezhejo! — — Štoj rabelj! stoj! Nikar ne umôri dobriga ozheta! — Joj, vafha glava, ljubi ozhe! Vafha zheftitljiva glava je padla! — Mati! dobra mati! vstanite is groba! Brat in ozhe vaf objokujeta; po lizih jima kri otrite, obveshite jima kervave rane. — O Bog! o Bog! vse je sgubljeno; na vekomej sgubljeno!“ Potem vsa oflabljena nekoliko sadremlje; lepe sanje jo obveselé, natihama pravi: „Lejte! lejte! duhove ranjih! ali jih vidite? — Sa roke se peljejo — molijo — jokajo — objemajo se! — O vi isvoljeni, ali nizh vezh svoje Evstahije ne posnate? O vsebite me k sebi! — Oh minulo je, prezhe je, vse je prezhe!“ Š temi besedami popolno samishí, in nekaj zhaša mirno spí. Ta strashni stan je zel teden terpel, osmi dan je pa she mirnishhi perhajala; lepfhi in bolj tiho mém poprej je govorila, vzhafi se ji je tudi bolj govorjenje vesalo; po tem je Pavlino objela, in mило jokala. Vezhkrat, ko se ji glava bolj sjasni, f tako mozho, serzhnostjo in poboshnostjo moli, de vfi okoli stojezhi bresvoljno s njo na kolena popadajo od Boga pomozhi nedolshno terpezhi revi profijozhi; tudi je bila po teh bogabojezhnih obzhutljelijih na vezh dni s nebeshkim miram napolnjena.

Zela sofeska je dobro Evstahijo milovala. Šploh so jo le nesrezhniga dekleta imenovali, in so se perjasno in ljubesnjivo do nje obnashali. She per tazih rezheh silno nemarljiva in samopashna mladost, se je je molzhé ognila, nesrezhno Evstahijo spofhtovala, in se je spodobno proti nji vedla.

Škorej noben dan ni minul, kar se je Evstahii oboljšhalo, de bi jo Pavlina, al pa njen brat ne bila k maternimu grobu spremila; zhe se ji je ravno tukej bolesen ponovila, vender po nobeni zeni ni bila od tega odverniti. Vse kar koli le je otrozhja ljubesen rêzhi, obljubiti in storiti v stani, je na maternim grobu, kjer si je mater prizhujozho mislila, obljubila. Šamo zha fi se je po isrekih: „Ubogo, ubogo serze, she smiram tolzhesh?“ — sdelo, de obzhuti svoj nefrezhni stan. Nekterikrat je tudi s otrozhjim saupanjem slo samaknjena s ljubim Isvelizharjem ali s svojim svetim angelam govorila, is zhesar se je lahko sposnalo, kakshno svetošt shivljenja je bila doseгла, in kakó mozhna je bila njena vera.

Kamilina podoba je bila fizer Pavlini svet spomin, pa ker jo je Evstahija práv lepo, kakor dobra lzhi profila, ji jo je Pavlina prepustila. Vsa v veselji, neposabljive matere podobo imeti, jo je shaloštno k serzu pertisnila, hvaleshno kushnila, in odslej sa naprej smirej na persih nosila. Po zele ure se je nefrezhna lzhi nad podobo svoje predrage matere rasveselovala, in to ji je she škorej nar bolj shaloštni stan polajshovalo.

Takó je léto minulo, in Evstahijni fizer veliki napadi so se v mirno bresumnost spremenili; ko je pa léto preteklo, bolesen huji perhaja, in je she bolj nevarna. Njena doslejna krotkost se je kmalo sgubila, vsak dan je bila nepokojnisthi, in velika shalošt jo je obshla. Sdej je le po mamim govorila, in skerbnna samote iskala.

Neko lepo spomladansko jutro sapustí váf, kakor od nevidne mozhí vlezhená, ne de bi jo kdo vidil, in slò samishljena smirej naprej gre. Pavlina, nje brat in starshi se slò prestrashijo,

ko nefrezhniga dekleta pogrešhé. Perva dva urno prehodita vse kraje, ktere je Evstahija zhasi obiskovala, pa sastonj, nikjér jé ne dobità. Ravno taka se Pavlininim staršem godí, po zeli vasi je ishejo, in po nji vprashujejo, pa nizh ne svedó.

Štrahama se jim dosdeva, de je vsa smešhana reva do prepada Vesuva slesla, kar je she dolgo zhasa pred bila sklenila, sdej pa spolnila. Pavlina tedej in njen brat s drugimi mladenzhi is vasi naglo verh goré po vezh potih hité, jo nevarnost, ktere jé gori zhakajo, obvarvati. Ko so vfi raskropljeni vezhkrat, kakor so se bili pogovorili, eden drugimu na rog satrobili, in ko so na tiste strashne kraje prifhli, na kterih se ofledí rodovitnost vse konzhavniga ognja, jih vezh smed njih sgubljeno na skali omedleno nekoliko pred sabo leshati vidi; tudi tri lepo oblezhene moshé sagledajo si persadevati, mertvo oshiviti, pa sastonj so bili vfi perpomozhki, ktere so per rokah imeli.

Kako se prestrashena Pavlina savsame, ko se eden gospodov Evstahijniga ozheta, drugi pa brata imenuje. Revo na lahkama, in kar je mogozhe lepo v hishizo nesejo, kjer se kmalo po sdrusheni pomozhi in veliki skerbi sbrihta.

IV.

Nespravni sovrashnik in preganjavez Almarške drushine, ktéri je v svojim serzu jeso in mafevanje do smerti persegel, ni bil s tem dovoljin, po krivizhnih isrekih in prizhevanji na vidés podkupljenih hudodelnikov, hishni mir nedolshnih kaliti, jih lozhiti, in v jezho pometati; ampak tudi perzheto pravdo, ki je bila hinavzu

prepuščena, je po krivizi tako savernil, de jo je smoteni knes po svitim prizhevanji hudobnesh k miru deshele poterdil, in smertno obsodbo nefrezhnih podpisal, ktera se ima po persanefljivosti natihama sgoditi. She vemo, de si je Rikordam, skušheni perjatel Almarfkiga, spet persadeval, sebi drage jetnike po begu rešhiti, pa samo Evstahijo je frezhno otel; ozhetovo in bratovo rešhenje je majhna pergodba sadershala, in Rikordam je she gotovo smert svojih prijatlov objokoval, ko se je nad njimi Boshja vfigamogozhnoft povelizhala.

Hudobnesh je tisti dan, ko je knesa sa podpis obsodbe Almarfke drushine ogolufal, ker ni mogel dosti hiteti, obsojenje, bersh ko pred, po enim smed svojih k vsaki flushbi perpravljenim savoljo nagliga spolnjenja poslati, svezher na svojo grajshino ne delezh od ondod jesdil. Š peklenskim veseljem vidi sdej svoje takó drago kupljeno mashevanje se spolnovati, po zhimur je she njegovo serze toliko zhafa hrepenelo; premishljeje, koliko se bo njegovo premoshenje sdej pomnoshilo, in na knesovo milost se sanashaje, sa prihodnoft predersne naklepe dela, kar mu vso glavo smesha. Nizh ga ne moti v perjetni vezherni tihoti in na samotnim potu, ki si ga v svojim napezhnim premishljevanji sbere, tudi samo dva konjúha (ali konjska hlapza) prezej delezh sa njim gresta. Per ovinku v gojsdu se mu nanagluma konj splashti, se kvishko spenja, semtertje skazhe, in po nobeni zeni ga ne more dalje spraviti. Prestrashen okoli sebe gleda, sakaj de je sdej suzheni konj takó bojezh, in komej dvajset stopinj pred sabo, ko ga svit lu-

ne moti, vidi dve strašne moshke postavi, ktere misli de ste Almarški in Franzisk vkljénjena.

Od strahu mu lasjé po konzu vstanejo, in sa tonj si misli, de je perkasen samo smota njegove smeshane glave. Pa tudi konj ostermí, in smirej nasaj stopa, de do bresna pride, s sadnji-ma nogama vanj pade, se s jesdizam vred pre-kuzne, po tem pa urno kvishko plane, s nesre-zhnim grofam, kateri na ostrogi v levim streme-nu obvisi, vprek sdirja, ter ga po germovji in skalovji vlézhe. Preposno sta flushabnika, ktera sta sadej jesdila, nesrezho svojiga gospoda sagle-dala; in ko sta po tem svoje konje spodbodla, in ga dohitela, je bil she grof od podkev, ger-movja in kamnja ves otolzhen, po zelim shivo-tu kervav in se ni nizm savédil. Nizm ni bilo tukej prevdarjati; ko je eden bersh v blishnjo val po nosivnizo in po dva mesga hitel, ga je uni, ki je bil vrazh — kar je bilo med drushi-no imenitnih hish tistikrat v navadi — s merslo vodo spirál, in od vsih strani tekozho kri vstav-ljal, ker takrat ni bilo mogozhe vsih ran pre-iskati. Gotovo so hude in she smirej vezhi bo-lezhine grofa prebrihtale, in ko je flushabnik mesge s nosivnizo pergнал, je sam shélel hitreji, ko je mogozhe, v stolno mesto preneshen biti, in tudi sam, zhe je ravno, gugajozh se, nesna-ne bolezhine zhutil, je pergánjal, de naj hitrej-shi gredó, kakor bi se bil bal, de bi vezh shiv v svoje poslopje ne prishel. Tudi je na njego-vo povelje flushabnik naprej hitel, duhovniga in dva so-uda skrivniga svéta povabit. — She le na smertni postelji se mu je britko sposnanje vsili-lo, de so zhasť, bogastvo in mogozhnost tega

sveta nezhimurnost, in de unkraj groba samo dopernesene dobre dela veljajo.

Leta strahna sgodba se je po zelim stolnim mestu she rasglasila, zeste so bile polne ljudi, kateri so sheleli prevsetniga ljubeja, ko je derhal tjekej perderla, f smertjo se vojskujozhiga viditi. Nizh shalosti, nizh milovanja ni bilo med mno-shizo, vse je molzhalo, samo tù in tam je kdo posheptal: „Boshja praviza ne odjenja! — serd Boshji je greshnika dohitel“ — „mera njegovih hudodelstev je polna“ — „tudi persanashnost Vezh-niga ima svoj konez“ — in take gorize, ktere je savoljo nesnane tihôte, tudi nesrezhni hudobnesh lahko flifhal, so mu kakor mezh she bres tega shalostno serze predirale. Ko je bil v poslopje perneshen, ni pustil nizh bolj na tanko ran pre-iskovati, samo duhovna in skrivna kneshka svét-nika, ktera sta povabljena she v stranskim hra-mu zhakala, je poklizal. Komej so perstopili, se je vsih svojih pregreh ozhitno obtoshil, ter se kriviga sposnal, de bo danf okoli polnozhi po-lashnjivih toshbah in krivizhnim sprizhevanji Al-marški f svojo drushino umorjen, ter je profil skrivna svétnika, prizhi svoje obtoshbe, naglo do knesa iti, de naj sodbo preklizhe. Nizh zhafa ni bilo tratiti, sakaj s gradú, na katerim je bila nedolshna drushina saperta, je bilo dvanajst lash-kih milj od stolniga mesta, takrat je pa she o-koli sedme ure svezher bilo. Ker se je takó mudilo, so se vsi prizhujozhi, kateri so to flifha-li, bali, de bi krivizhna obsodba preposno ne bila preklizana; ko je eden skrivnih svétnikov knesu, kar je svedil, povedat shel, je mogel koj grofov konjúh na povelje drujiga skrivniga svétnika naprej dirjati, po vsih obstajah konje

jaderniku perpravljat, kateri je mógel s novim poveljem do poglavarja iti, de naj smertno obloženje do noviga ukasa odloshí.

Zhe je bilo ravno povelje s veliko previdnostjo dano, in na tanko spolnjeno, bi bil le jadernik preposno prifhel, ako bi ne bila Evstahija pobegnila, in shushnja, Almarfskiga in Franzifhka otéti, spodletela, in tako poglavarja in majhno strasho gradu slò prestrashila. Po skrivnim ukasu bi bil imel poglavar nar pred Evstahijo, po tem brata in slednizh ozheta umoriti, de bi bil strahovitost smerti po mogožhnosti britko obzhutil. Ubeshna Evstahija she ni móгла delezh biti, sató so ji povsod nasledovali, ker so menili, jo spet v roke dobiti. Le nekej lozov jo je safledilo, pa so pravi sled vezhkrat sgubili in spet dobili, in takó so she le tretji dan barona Rikordama kozhijo dofhli, ko je ta, kar je bilo she popred povedano, poduzhèn, de ga nasledujejo, revno Evstahijo she s vosa spravil. Ko je hitela, je posabljivfhi zulizo shenfskiga oblazhila in perila v kozhii popuhtila, in to je jesdizam, ktéri so se dalje ifkati navelizhali, sprizhevalo, de je baron bega kriv, ter so ga savolj tega bersh v grad nasaj peljali.

Med tem se je vse premenilo. Rikordam je bil od knesoviga poslanstva spodobno sprejet, ter je prezej svedil, de njegov stari perjatel, kogar fi je she mertviga mislil, in njegov fin she shivita, in de sdej Almarfski bolan, pa ne vezh v jezhi, v gradu leshí. Ne de bi se bil mudil, mu vse na tanko rasloshiti, je v njegov hram hitel, in je po zhudeshu spet najdeniga perjatla objél. Ko so se veselja pijani sbrihtali, sta Almarfski in Franzifhk s enim glasam savpi-

la: „In Evstahija? kje je?“ De je Kamila s svojo hčerjo pobegnila in sginila, de je bila Evstahija na ravno tem gradu saperta, in de se jim je v stolnim mestu vse v dobro prevernilo, so ju she poprej, ko nesta bila vezh v jezhi, knesovi poslanzi poduzhili. Shalosti poln je Rikordam perpovedoval, kar se je, ko je s Evstahijo pobegnil, pergodilo, in nizh ni sakrival, de jo je preganjavze ugledavshi pregovoril v gofhi reshjenja ifkati. „Boshja vfigamogozhnoft jo bo varovala“ — je Almarfski zhes nekej zhafa djal — „njegovo ozhetovo oko povfod zhuje; prevelika bi bila ta nagla frezha. Njegova miloft naf she vse lahko sdrushi. De nafha frezha popolnoma ni, naj nikar serzhne hvaleshnofti, ki smo jo njegovimu nad nami rasodetimu varftvu dolshni, ne manjsha!“

V strashnim terpljenji, ktero je, ne samo od velikih telesnih bolezhin, ampak tudi od ozhitanja nanaglima isbujene vefi isviralo, je grof Zhibolin, Almarfskiga poprejshni preganjavze, tretje jutro po svojim strashnim padzu doshivel, ko so se mu na njegovo povelje umorjeni, s kervavimi glavami pod pas-ho, smiram pred ozhi stavili in mu shugali. She le po tem, ko je jadernik, s poglavarjevimi porozhili in s gotovo refnizo, de noben obfojenih ni bil umorjen, nasaj prifhel, se je filna tesha od njegoviga nepokojniga serza odvalila, in se je vef umiril. Tak je svojim okoli smertne postelje sbranim otrokam in shlahi pergodbo tiftiga vezhera perpovedoval, ko se mu je konj splashil, in kako je on po nefrezhnim padzu svoj grosovitni pregresfhik sposnal, od vfigamogozhnofti Bosh-

je v reſhenje nedolſhnih, in v ſvoje laſtno ſpreobernenje ſtorjen zhudesh.

Zhe ravno ſe mi nizh ne pomifhljujemo, mladim bravzam in bravkam obſtati, de je bila perkasen reſnizhna, pa vender ni bila zhudesh. Ker ſta namrezh dva kontrabantarja, ktéra ſta ſe per ſvojih prepovedanih delih, prasnoverne mitarje oſtraſhili, marſikej prekanjenih in predersnih perpomozhkov poſluſhevala, od delezh konja dirjati ſaſliſhala, ſta ſvoje blago naglo v germovje vergla, v ſvoji nesnani obleki na vides s verigami obloſhena, kot ſtraſhne perkasni ob kraji zelte mu ſhugaje ſe vſtopila, de je grof menil de ſta ozhe in ſin, ker mu je bila ſhe takó danſ zeli dan Almarſka druſhina v miſlih. Vender pa moramo, zhe ſe ravno kej taziga lahko ſgodí, neſapopadljive pota previdnoſti boſhje ſpoſnati, in zheſtiti modriga vladnika, ktéri po ſvoji nar ſvetejſhi volji, in ſvojih, tode naſhim ſlabim ozhém perkritih, pa ſmiram viſozih namenih, vſlaziga zhloveka ſtan vodi.

Sakaj je le grof ravno ob ti uri jeſdil? Zhimu ovinek v gojsdu — perkasen, ktero ſi je miſlil — zhimu ſe je konj ſplafhil, uſhel, grofa vergel — in zhimu vſiga tega ſluſhabnika takó dolgo neſta ſagledala? Zhimu Evſtabija frezhno pobegne? — de brat in ozhe neſta po povelji o polnozhni umorjena, zhe je ravno jadernik, de ſi takó hiter, ſhe le ob êni, zelo uro prepoſno priſhel, in obſojenje k ſmerti preklizal? ſamo kratkoumni zhlovek v ſvoji ſlepi, oſhabni modroſti take ſgodbe imenuje permér, frezhen is-hod okoljſhen; pravi kriſtjan pa veſ vdan in poniſhen, moli in ſpoſna zhudno vladſtvo ſtvarnika, bres

zhigar perpuſhenja ſhe laſ s glave, in vrabez ſ ſtrehe ne pade. †

V.

Kakor nevarna in ſhkodljiva bi bila lahko Evſtahii hitra prememba otoshnosti v nar vezhi veſelje, tako ji je bila koriftna; kakor hitro ſe je is omedlevize prebrihtala, je ſpoſnala, de je ne motijo ſanje, ampak de ſareſ v narozhji ſhe ſhiviga ozheta in brata pozhiva, in njena poprej tako ſmeſhana glava je nanaglima osdravéla. Po tem ſo eden drusiga ſ praſhanji in odgovori obſuli, in ko ſo oboji nekoliko praſhati preje-njali, je Almarſki perpovedoval ſvoje reſhenje, kakó je na grajſhino ob Gariljani priſhel, od koder bi ſe bil, Kamilo in Evſtahijo iſkat, rad na pot podal, ko bi ga ne bila huda bolesn ſadershevala, in de bolnimu nizh drujiga ſtori-ti ni bilo mogozhe, kot ſvoje drage ſgubljene po nar bolj branih novinah vabiti, in mu osna-niti, kje bi ſe dobili. Pa kakó bi bile novine v odlozheno ſamoto priti ſamogle, in kakó bi bilo móglo njih branje Evſtahijo veſeliti, ker ſe je bila ſhe vſimu upanju tega ſveta odpove-dala. Ko ſe je ſpomlad perzhela, je tudi Al-marſki osdravil, in po tem ſe ſam ſ ſvojim ſinam, ki ga je v bolesni ſveſto oſkerboval, na pot po-dal, preiſkovat tiſte kraje, kjer ſe je bil Rikor-dam od Evſtahije lozhil, kakor mu je ſam po-vedal. ſtraſhni gorezhi Vesuv je njega in Fran-zifhka na ſvoj raspór vabil, drugo je pa ſhe naſhim mladim bravkam snano. Baron Rikor-dam, ſkúſhen perjatel leté drushine, je mógel po knesovi volji ſluſhbo groſa Zhibolina naſto-

piti, in vse opominovanja serza, svoje perjatlje spremljevati, so mógle vezhim dolshnostim odjenjati.

Ko sta si Almarški in Franzíshk perpovedovala, de imata upanje, kmalo takó frezhna biti, tudi Kamilo najti, se Evstahija ni móгла joka sdershati, ljube matere podobo, ki jo je bila od Pavline dobila, pokasati, ter ozheta in brata poprafhati, zhe jo Kamilino sposnata? „Kaj pa de,“ oba rezheta, „vender je,“ perstavi Almarški „she v svoji poprejshni mladosti, preden je bila omoshena, isobrashena, posneji so vse v drugazhi nóshi narejene, pa se tudi ne vém spomniti, de bi bil to kdej per vajni materi vidil.“ Ravno taka je tudi s Franzíshkam in Evstahijo bila. Letá je svoje sгодbe od tistiga zhafa, ko je bila od ozhetovske hífhe odpeljana, perpovedovala, kakó se je po nefrezhi od preljube matere sgubila, in posneji is gradu s Rikordamovo pomozhjo pobegnila, po tem pustim kraji se mudila, sadnjizh pa spet v nevarnosti bila, svojim preganjavzam v roke pasti, dokler ni bila tega perjasniga perbeshalísha najdla, zhigar poshteni ljudje so jo bili dobrovoljno sprejeli, in persanashljivo verdevali. Jokaje spomni tudi pokopalísha, kjer semljíski ostanki njene ljube matere trohné, kakor je savolj podobe míflila. Almarški in Franzíshk sta se per tih besedah prestrafhila, vender pa kmalo po mirnim prevdarku se boljiga preprizhala. Sdej sta Pavlino in njene starfhe práv na tanko isprashevala vsih okolíshin shené, ki je bila per njih umerla; ali vse, kar so sunej nam she snanik okolíshin povedali, je Kamilo le takó poverhama sadevalo, de bi bila strah in up v nju perfih enaka, ako bi ne bile pogoste Evstahijne sanje, ktere so se she nekoliko

spolnovale, in ozhetovi in bratovi obzhutljeji sled-nizh strahu premagovali, in tako up podpirali.

Almarški je po svojo kozhijo, ktero je na Vesuv gredé v drugi vafi pustil, poslal, in tisti zeli dan per Evstahijnih dobrotnikih ostal, jim kmezhko gostarijo napravil, jih s veliko hvalesh-noštjo bogato obdaril, jim svoj napis dal, in jim tudi ukasal, v fili per njem pomozhi iskati, ino mu vezhkrat kej porozhiti. Drugo jutro so se vsi ganjeni, in eden drusimu hvaleshni lozhili, ko so she poprej sa mirni pozhitek v tistim gro-bu pokopane po kristjanski dolshnosti molili, in nekej svetih mash plazhali.

Almarški je sklenil ne naravnost na svojo grajsfino ob Gariljani, temuzh skosi stolno me-sto iti, de je starimu perjatlu Rikordamu, dragi-mu in svestimu varhu Evstahije, najdeno hzhi skasal; sató so mogli po drugi poti, in ne po ti, koder so prishli, nasaj iti, tudi so mogli Ev-stahijo preoblezhi, ker je bila sdej po kmezhko napravljena. Sklenili so tedej v blishnjim Neap-lju se nekej dni pomuditi, in tukej se s vfm potrebnim oskerbeti, kar jim v takim velikim mestu ni teshavno bilo. Vse imenitnosti, sunej nekaj zerkva tega flovezhiga mesta, neso iméle nizh mikavniga sa nje, ker jih je le nepokojno hrepenenje, is filniga shuma in prevelike derha-li, dalje gnalo.

Práv lepo jutro v nedeljo, kakorshniga se samo ti perjetni kraji veselé, slò sgodej so is Neaplja shli. Sdej se jim je sizer takó strashni Vesuv od veliko perjetnishi strani kasal, pod njim je veliko vafi in dosti nogradov, v kterih predobro vino, ki mu Kristusove solse pravijo, raste. Zela truma lepih ptizhev je stvarniku hvalne pesme

prepevala, in is vſih ſvonikov ſo ſvonovi ljudi opominovali, zhaſtiti nar vezhi Bitje. Tudi ſerza naſhkih popotnih ſo bile polne pobošnosti, ker ſo ſe ſkosi vaſ peljali, ko je ravno k ſluſhbi boſhji ſvonilo, ſo vſi s voſa ſhli, Goſpod-Bogu perſerzhno molitev vere, upanja in ljubezni s ſdruſheno ſoſefko opraviti. Umirjeniga in pokojniga ſerza ſo po dokonzhani daritvi ſvete maſhe vſtali, in dalje ſhli. Šhe miſlili néſo, kakſhna ſrezha ſe jim bo ſhe danſ po ſkrivnih ſklepih boſhje previdnoſti pergodila.

Ko ſo ſpet ſhtir ure dalje ſhli, jih je poldanſka vrozhina, ki je ſmirej vezhi perhajala, in ker ſo konji ſhe tudi utrujeni bili, permorala v kerzhmi (ali oſhtarii) nekoliko juſhinati. Pol ure po tem pridejo do kerzhme, ktera je memo drujih zhedneji in vezhi bila, tudi vidijo koj doſti goſtov v nji, kateri ſo ſe jim domazhi ſdeli. Ko is kozhije ſtopijo, jih ſlò perjaſno ſprejmejo, in ſgovorni, radovedni kerzhmar jih koj vpraſha, zhe tudi k ſveti Urſhuli pojdejo o danaſhnjim praſniku, ki ga v kloſhtu obhajajo, novo ſlovezho pevkinjo poſluſhat.

Ko je Almarſki dalje vpraſheval, je ſvedil, de je ſhe nekej lét, kar je imenitna goſpá, ktere bolj na tanko ne poſnajo, od ktere pa ſavolj njene velike ſhaloſti miſlijo, de mora práv neſrezhna biti, varſtva in ſtrehe iſkala, in dobila. „Kar nizh néſo vedili,“ dalje kerzhmar perpoveduje, „kako lepo in ginljivo le tá goſpa peti ſna, dokler ni po ſmerti kloſhterſke pevke, de bi ſe kloſhtu nekoliko hvaléſhna ſkaſala, péti ſazhela. Kakor hitro ſo njen perjetni glaſ ſaſliſhali, zhaſtitljiva opatnja ni jenjala, ptujke profiti, vſaj ob velizih godéh ſluſhbo boſhjo ſ ſvo-

jim petjem povelizhevati; in ob velizih prasnikih ljudjé od vsih strani k sveti Urshuli perderó, kjer se jim, kakor pravijo, koj, ko gospó peti saflifhijo, serze proti nebesam povsdigne.“

She per besedi pevka je popotno drushino poseben nepokoj obsihel, sakaj Kamila je zhes vse perjetno péla; to pa, kar jim je kerzhmar she na dalje od pevke perpovedoval, jih je she bolj k sveti Urshuli gnalo, de bi bili sami ptujkino petje perjetnimu glasu shene in matere permerili. Vsfakteri je sladko dosdevanje perzhetiga nepokoja drusimu perkrival, ker bi bilo utegnulo le prasno upanje biti; vsi trijé so posneji eden drusimu obstali, de jim noben teden v jezhi ni bil takó dolgozhafin, kakor te shtiri ure, ki so jih v kerzhmi dopernefli. Le po fili so nekoliko jushinali, in zhe je bila ravno strafshna sopáriza, bi bili nategama odrinili, ko bi ne bili konji pozhitka potrebovali; sató so mogli do vezhera pozhakati. Pa kakó so hotli tamkej na samo dosdevanje vpushenja profíti, ker bi bilo k vezhimu dalje, kot v sgovornizo, po ojstrih postavah réda, sami Evstahii iti dovoljeno? Vender, tako je vsak sam per sebi premishljeval, ne de bi bil komú drugimu kej povedal.

Jim tako sasheljeni zhaf flushbe boshje se je perblishal, vsi gostjé so se na pot podali, in Almarfski, hzhi in fin so trepetaje v kozhijo shli. Nobeniga néso potrebovali, de bi jim bil v postranski klofhter pot kasal, samo sa mnoshizo, ki je tje romala, so se vosili. Na grizhku so ugledali svonike lepe zerkve, kjer je ravno k flushbi boshji svonilo; in vsak teh treh neradovoljno s glasnim sdihljejem solsne ozhí proti nebesam oberne, ter naglo navdol sderzhé ravno

pred zerkvene stopnize, ko se jim she pershgane svezhe nasproti blishé. Vsi trije trepetaje in polni perzhakovanja v blishnjo klop pokleknejo, ko so na visokim koru she strune vbirali. Slushba boshja se je sazhela, in s njo vred saref lepa godba (ali musika), v kakorshni je le drushba Lafhkih godzov surjena. Ko so sveto pesmizo odpeli, je pevka „Zhesheha fi kraljiza“ sama, na glas in veliko lepshi mem poprejshniga petja sapela, ter v vsih vernih nar poboshnishi obzhutljeje obudila in vnela. „Usmiljeni Bog! Kamila“ rezhe Almarški, „mogozhni Bog, naji mati!“ pravita Franzishk in Evstahija; vsi trije solse nebeshke radošti tozhijo, ter glavé na klop naloné. Od prevelikih notranjih obzhutljejev, ki so se med seboj vojskovali, se néso mógli ne po konzdu dershati, ne besedize isgovoriti, in vender je bil njih stan okuf isvelizhanja.

Blagoslov je minul, mnoshiza se je rasfhla, samo Almarški, Evstahija in Franzishk so she smiram v klopi klezhali, dokler se jim je zerkovnik perblishal, in jih lepo opomnil, de bi fhli, ker je bil zhaf zerkev sapreti. Kot is sanj so vsi trije kvishko planili, pa njih solsne ozhi so bile polne gozhe poboshnosti. „Ste jo flishali? Kamila je, mati so,“ so vsi ob enim rekli. Is zerkve so tedej bersh v klofhtersko sgovornizo hiteli; pa umneji Almarški fi je domissil, de bi Kamila sboleti utegnila, ko bi se ji takó neprevidama perkasali. Šklenili so, se poprej s ismishljenim imenam zhashtiljivi opatnji klofhtra napovedati, ter jo profiti, na kratik pogovor v sgovornizo priti, in takó Kamilo nekoliko na to perpraviti. Koj jim je bilo dovoljeno, in Almarški je v opatnji perjatlizo svoje shene sposnal; in

ko jo je po prejšnjim imenu nagovoril, je bila bolj pasna, in ga je tudi sposnala. „Kaj Almarški?“ savpije duhovna gospa, ter se savsame, „ali so vam duhovi Kamilino pismo pernešli, ali ste po sraku semkej prišli? Šhe le peti dan je, de ste soped svobodni, in vzhorej smo po vaš pisali, danš ste she tukej? Kako je to mogozhe? Je le ta vašha in Kamilina hzhi, Evstahija? po vašhah sporozhilih ste le fina Franzifhka sabo imeli, sej je Evstahija is gradu pobegnila? Naj bo, sadošti je vprašhanj in odgovorov, nizh vezh vaš ne bom mudila; malo she poterpím, szhafama bom pa she vse svedila. Ko vaš vašha gospa she tako sheljno perzhakuje, in je she na vašh prihod perpravljena, ji ne bo shkodovalo, zhe ravno nekej dní popred pridete, kakor je mislila. Le nekoliko pozhakajte, prezej bo tukej.“ Opatnja je posvonila, ter je nuni, ki je prišla, rekla: „Šestra Kordula, stopite vender tje k Almarški gospé, in ji povejte: Nje mosh, fin in hzhi she dolgo zhasa v sgovornizi zhakajo, kje je takó dolgo? Naj she vender pride.“

„Ha!“ savpije zhasitljiva in obzhutna opatnja, ko so se njeni gostovi polni perzhakovanja trefli, „jo she flishim. Kakor hitro bom odshla, Almarški, snate s kljuzhem omreshje odpreti, vé m, de ne bote mogli sterpeti, de bi se ne objeli; pa to vam povém, jest she moram poprej sunej biti, in kakor hitro bom poterkala, morate she vsi sunej omreshja štati.“

V eni sapi, s respetimi rokami in solsnimi ozhmí je Kamila prišla, pred omreshjem na kolena padla, ter savpila: „Vezhni Bog, je le mogozhe! Moj mosh, moja otroka!“ Med tem so se sunej omreshja Almarški, Evstahija in Fran-

zifhk veselja jokali, in s povsdignjenim rokami na tla popadali.

Ganjena si je draga opatnja folsé brifala, ter je rekla: „No, Almarški! storite, kakor fim djala,“ in hitro je skosi vrata smuknila, ki v notranji klofhter peljejo.

Nobeno she tako spretno pero ne more po vrednim popifati veselja zhihtih, sedinjenih serz, ki so ga po takó dolgi lozhitvi, in po tolikih prestanih skufhnjah obzhutili. She tak shivi popif radosti in veselja je le senza, zhe zhlovek sam ne vidi, sam ne zhuti.

VI.

Dobra opatnja je med tem mitarju blishnje klofhterske priftave ukasala, imenitnim ptujzam smiram perpravljeno gofhnizo odpreti, in s vfm potrebnim ofkerbeti. Veselja pijanim, ko se le zhudijo in objemajo, in néfo v stani kej saverstama perpovedovati, dosti zhafa pufti se nekoliko umiriti, po tem pa tiho na notranje duri poterka, in naglo Almarški po njenim povelji omreshje sapre. „Vfi moji ljubi,“ pravi blaga gospa, ko noter stopi, „potrebujete miru in pozhitka, sa kar je Kamilino poprejšhno stanovanje bolj od le te sgovornize perpravno. Prej, ko mi mojo ljubo perjatlizo odpeljete, morate obljubiti, jutrejšhni dan meni odmeniti, jest fim tudi sheljna svediti, kako se vam je med tem godílo, in ker ste mi vfi takó slò per serzu, menim, de mi bote mojo profhnjo dovolili? Almarški je sagotovil, de je vse na povelji blage opatnje leshézhe, potlej so se do jutrafhniga dneva poslovali, in kmalo po tem na priftavo

fhli, kjer se je poshtena mitarjeva drushina Kamilniga prihoda filno rasveselila.

„Tukej moj ljubi mosh“ — pravi Kamila, ko je stariga mitarja sa roko poprijela, in pred Almarškiga peljala — „vidish mojiga reshénika, bres njegoviga usmiljenja in dobrotljivosti me vi vfi nikoli vezh vidili ne bili, bres njegove pomozhi bi bila mogla v gojsdu, kjer fim bila Evstahijo sgubila, shalofino poginiti, ker fim bila do smerti vpehana, in mi ranjene noge néso vezh flushile. Le malo se mi dosdeva, ker fim bila vsa omotena, de je Evstahija, ko se je danilo, fhla studenza, ali kej divjiga sadu meni v poshivitek iskat; koj po tem fim saspala, pa od strafhnih sanj nadleshvana se kmalo sbudila, kakor menim, fim od delezh Evstahijni krizh flifhala. Saftonj fim se po vfi mozhi trudila ji odgovoriti, prevelika vrozhina na ponozhnim begu, in prenaglo ohlajenje na rofni travi me je takó hripavo storilo, de nefim bila v stanu saftopniga glafu isgovoriti. Nefim mogla drujiga misliti, kot de je Evstahija spet nasledovavzam v rokah, in v svojih mislih fim bila she bolj sagotovljena, ko fim kmalo potlej dirjanje kónj flifhala, in eniga jesdizov, ki so nasfo kozhijo spremljevali, memo jesditi vidila. Germovje me je perkrivalo, de me ni vidil, vpiti fim hotla, in na noge stopiti, pa gerlo in nogé so mi odpovedali; rada bi bila vidila, de bi me bili nasaj vlekli, s hzhervo reven stan delit, ko bi bila le gotovo vedila, zhe jo je to, zhesar fim se bala, ref sadelo? Pa tudi óna bi bila utegnila, pō tolikim danafhnjim terpljenji oslabljena, obleshati, in klizanje, ki fim ga v spanji flifhala, bi bilo utegnilo le drashljiva sanja biti.

Takó fim od hude sheje in velike lakôte muzhena, s bolno glavo, vfa sapufhena v strafh-nih dvomih, ker od svojih dragih nizh nefim vedila, do vezhera leshala. Po tem mi je obup-noft toliko mozhi dodelila, de fim vender po vfih fhtirih is svojiga fkrivalifha slesla, ter se zefi, ki pogojsdu pelje, blishala, usmiljenja pro-fit perviga, ki bo memo popotval. Saref Boshje ozhetovsko oko je vidilo mojo nefkonzhno po-trébo, in mi je refhenje poslalo po tem posht-enim moshu, kateri je fhe o pravim zhafu po gojsdu pervôsil. Nizh drujiga nefim mogla, kot roke proti njemu stegovati, in na svoje slò otek-le noge kasati.

„Oh véliki Bog!“ pravi poboshni Bernard ga-njen, ter urno f sklenizo vina in kozzhikam kruha s vosa fkozhi; le teshko fim nekoliko kap-ljiz posherla, jefi pa kar nizh nefim mogla, ker mi jesik in gerlo nizh nesta flushila. Ne de bi me bil dalje kaj vprafhal, mi je usmiljeni Šamarijan bersh perpravni fedesh na vosu nare-dil, me f pomozhjo hlapza nanj posadil, me v blishnjo prenozhifhe odpeljat.

Ko mi je Bernard vina vezhkrat po kapljiz v ufta vlival, fim fpet k mozhi prifhla; fhe na prenozhifhu, kamor smo v dveh urah prifhli, me je smíram usmiljeno ofkerbljeval. Na njego-vo povelje fim dobila dobro posteljo, možhno juho (ali shupo), in sadnjizh pijazho, po kateri fim se slò potila. Zhe je ravno moje ferze ve-lika britkoft teshala, fim vender tako sladko po-zhivala, de me sjutrej, ko fim se sbudila, sunej rasboljenih nog nizh drujiga ni bolelo; fhe zlo hripava nefim bila vezh.

Ko je Bernard sjutrej sgodej poprafhat prišel, kako mi je she kej, fim ga she lahko s besedo sa njegovo veliko fkerb sahvalila, in poverhama svoj nesaflusheni shalofni stan rasodéla. Slo ganjen me je poslufhal in miloval, ker je she en dan hoda od tiftiga kraja stanoval, in mi povedal, de je mitar priftave klofhtra svete Urshule. Naglo fim ga poprafhala sa svojo perjatlizo Zelestino Glutanjo, ki je v ta klofhter shla, ter fim svedila, de je sdej klofhterska opatnja. Terdno fim sklenila, per Zelestini varstva in shivesha ifkati; svoj fklep fim poshtenimu Bernardn rasodéla, kateri je bil koj voljin me sabo vseti, zhe bi to le moj bolehní stan na takó flabim vosu, in po tako stermim potu perpustil. Vse pomifhljevanje fim premagala, in s njim shla, ter fim se bolj terdno mislila, kakor fim pa v refnizi bila, kar fim po potu she prezej perkri-vala; ko pa posno svezher na priftavo prideva, fim bila vsa omamljena, in bolj mertva, kot shiva s vosa djana; she tisto nozh fim vrozhinsko bolesen dobila, se slò meshala, kakor so mi posneji povedali, in smiram vashe imena klizala. Le preljubeshnjivimu verdevanju, in vedni fkerbi klofhterskiga vrazha imam svoje sdravje sahvaliti. Zhes trinajst dni nefim bila vezh nevarno bolna, vender pa takó slò obzhutljiva, de me je vsaka glafna stopnja, vsaka glafna beseda hudo pretrefla. Ko fim bolj k mozhi prifhla, je tudi fkerb sa val predrage vezhi perhajala. Dobrotljiva Zelestina mi je k postreshbi shensko dala, katero fim posneje po dojnizi sestrosposnala. Leto dobro, poboshno shensko je njen bresvestni in svojoglavni mosh ob vse perpravil, po tem jo pa she zlo popustil; od tiftiga zhafa je neko-

liko otrapéla, kar je od njene prevelike otoshnosti isviralo, pa ni bila nikomur nizh nevarna, sakaj Šibila, zhe fi ravno je bila nefrezhna, je vender vse ljudi perferzhno ljubila, in je bila nar pohlevnisthi revza. V mladosti fim ji svoj isobrasik podarila, ktériga je noter do tistih mal per sebi nofila; kadarkoli me je po vami sdihovati slifhala, mi je obetala, val iskati in gotovo najti. „Sej imam poverenje per sebi“ — je potem djala na podobo kasajozh — „mi bodo she verjeli.“ Kaj fim fi persadela, ji dopovedati, de val ne more dobiti, pa vse sahtonj, terdno je sklenila val iskati, in k meni perpeljati; neko jutro je sginila, in de fi ravno je Zelestina smiram po nji poprashevala, na vezh krajev ljudi poslala revo nasaj perpeljat, je bilo vender do danashniga dne vse sahtonj.

„She v miru pozhiva, dobra Šibila,“ je Evstahija djala, ter podobo svoje matere pokashe, ktero je od Pavline dobila, in na ktero je tolikanj folsa prelila; perpovedovala je tudi sdej svojo britko smoto.

„Ref!“ — pravi Kamila podobo posnavshi — „ravno tista je, ktero so mi moji ranjki starshi v mojim shestnajstim letu dali, ktero fim tisti dan, ko fim se s Almarfskim sarozhila, svesti in ferzhno vdani perjatlizi, ki je ravno tudi s nefrezhnim moshem v sakon stopiti mislila, podarila. O blagor ti, dobra, preobzhutljiva dusha! Sdej vezhni mir vshivash, palmovo vejo si fi perdobila, ki vsako britkost smaga.“

„Ko fim bila popolnoma sdrava,“ je sdej Kamila dalje perpovedovala, „fim se v kloster preselila, de bi se s delam in drushino

motila, takó svojih nadlog posabila, in se naukov vdeleshila; vse drugo pa she véste.“

„Pa ljuba shena! kdo te je na nash prihod perpravil, kako si môgla pred tremi dnevi meni pisati, kdo ti je od mene kej povedal?“ je vprashal Almarfki.

„Ti sam,“ pravi Kamila, ter novine is nedrija potegne. „Vezhni Bog, kateri je moje solsé vidil, in sdihljeje shtel, je hotel, de so v moje roke prishle, ko fim she dosti terpela, in takó se je permerilo, de je bilo nekej sa kuhnjó potrebniga is Neaplja v njih savitiga. Veliko sto tazih listov je bilo she odvershenih; zhimu je pa ravno ta, v katerim si ti mene in Evstahijo vabil, tako posebno mojo pasnost obudil, de fim ga soper svojo navado spravila in prebrala? O Bog! je savpila, ter se veselja sjokala. Tvoje pota so nesapopadljive, kakor tudi perpomozhki, katerih se tvoja modrost in milost ob svojim zhasu v nashe refhenje poslushuje.“

„Pazh ref!“ rekó vfi v veselji, ko se objamejo, „nam je njegovo usmiljenje na zhudno visho rasodeto.“

„Oh moja milostljiva gospôda!“ pravi poshteni Bernard s povsdignjenimi rokami, „gotovo nobeniga zhloveka ni na semlji, kateri bi ravno tega ne rekel, in she tudi sam ne bil obzhutil, zhe le kej pergodb svojiga shivljenja skerbno premisli, in se po tem vprasha, kdo mu je v ti potrebi pomagat, kdo ga je te velike nevarnosti, ali filne nadloge obvarval? Zhe si odgovorí: ta, ali uni poshteni mosh, takó je pomozhnik le vender smirej perpomozhik Bogu, zhigar modrost in milost ste zhloveka vladale, in se njega v nar vezhi fili poslushile.“

Vsa drushina si je persadevala poshteniga starzhika sposhtovanja in hvaleshnosti preprizhati, s njimi je mogel vezherjati, in koj po tem je opatnja nekej jerbafzhikov jedí od klofhterfke kuhe poslala. Per majhni, pa práv veseli vezherji sta tudi Almarfki in Evstahija svoje pergodbe od zhafa svojiga lozhenja od Kamile perpovedovala, kar jim je bila nova perloshnost, nesapopadljive pota boshje previdnosti premishljevati. Drugo jutro so se spet v sgovornizi sbrali, kakor so bili poprejsfni dan obljubili, radovednosti zhaftite gospé opatnje sadovoliti, in se ji po mozhi sahvaliti; po tem so se od nje, in dobre mitarjeve drushine, ktera nizh povrazhila ni vseti hotla, shalofstno poslovlili.

V mirni tihoti in v serzhni spravi je shivéla sdej frezhna drushina na svoji grajsfhini. Po boshji previdnosti zhloveku ni dano popolno posabljenje, ampak le dobrotljivo smanjsfhanje spomina, sakaj ravno takó shalofstna bi bila, ko bi se nam nefrezhne sgodbe pretezheniga smiram shivo pred ozhi stavile; tako namrezh bi mi nobeniga veselja popolnoma vshivati ne mógli, ko bi nam spomin pretezheniga veselja takó shivo pred ozhmí bil, kakor takrat, ko ga vshivamo. Tako pa je nash spomin po boshji previdnosti enak podobi, ktera se ne da popolnoma isbrifati, ktera se nam pa v perpravo prihódniga veselja, ki ga bomo vshivali, smiram temnejshi sdi mem megle, ki sjutrej sgine, in samo rodovitno roso pufti. Roka Vfigamogozhniga vódi poboshniga tudi v nar vezhah stífkah, in mu terpljenje polajshuje. Pa tudi sama natoranam kashé lép isgled minljivosti; kakor rosha ozveté, in selifhe svene, in ob she takó jasnim dnévi zher-

ni oblaki mogožno solnzhno svetlobo otemné, ravno takó nam samore ena sama ura mir, ki ga she vezh let vshivamo, vropiti, in brihtnost duha dostokrat takó naglo sGINE, kakor vihar po mirnim jeseri rasgraja, ter valove vsdiguje. Smiram si mora zhlovek premembe svest biti, in nikoli ne smé misliti, de mu frezha lagati ne more, temuzh vselej mora v boshje usmiljenje saupati, ktero tudi takrat, ko se nesnana nesrezha she takó hitro blisha, zhloveku saupnosti ne odvsame, in mu po grosovitnim, teshavnim potu k veselimu, mirnimu pozhitku svéti.

She vezh lét se je Joshef Almarški v Mefini savoljo neke rezhi, na kateri mu je bilo veliko leshézhe, právdal. Zhe se ravno on ni savolj tega tosheval, de bi obogatel, ga vender ozhetovfke dolshnosti svaré, svojima otrokama dedshine ne kratiti, she manj pa sató, kér je imel pravizo veliko premoshenja terjati. Ko se je dolga pravda konzu blishala, je besednik Almarškimu pisal, de mora sam prizhujozh biti, zhe hozhe, de bo vender pravda sdej dognana. Kako nerad se je pazh ód svojiga stanovanja, ki mu je bilo v svojih mirnih dnevih takó ljubo, lozhil! She teshej ga je pa stalo se od svojih, zhe ravno samo nekej mešov, lozhiti. Pa to veliko skerbu mu je drushina, kakor hitro ji je bilo pismo snano, koj sama prevsela, ter ga sagotovila, de nizh na zelim svetu ni mogožhe jih od preljubiga mosha in ozheta lozhiti. Šklenili so tedej, ko so to práv dobro prevdarili, se vsi skupej na pot podati, in so koj vse potrebe sa odhod perpravili.

Objokani so se podloshni od svoje ljube gospóde posflovili, ko so popred per ozhitni flush-

bi boshji v grajski kapelizi vfigamogozhniga Boga frézhe in blagoslova popotnim profili. Veseli in pokojni, ker so v boshjo pomozh saupali, so se na pot podali, in bres vse nefrezhe v Me-fino prifhli, kamor so se bili namenili. Almarški fi je persadeval svoje opravila tako hitro ko mogozhe opraviti, pa je vender v vednim perzhakovanji melez sa mezam pretekkel.

Savolj svojiga preblasiga stanú bi bili nar imenitnišhi hišhe lahko obiškovali, pa so se vender le vsih drushb ogibali, ker jim je ljubšhi bilo, lepe okrajne prehoditi, in v mikavni nator-i vfigamogozhnost štvarnika premišhlevati. Posebno radi so ob bregu morja hodili, se vezhkrat s kmeti in ribzhi pogovarjali, in ker jim je bilo mogozhe, so tudi s dobrodeljno roko ubošhtvo podpirali. Šlednjizh pa je stariga Almarškiga bolesen napadla; Kamila ga je svesto ofkerbovala, on pa ni perpuštil, de bi si tudi Evstahija in Franzihk savolj tega veselje kratila, ampak jima je she veliko vezh veléval, lepe kraje, kar je mogozhe prehoditi, ko so she previdili, de se ne bodo vezh dolgo zhafa takej mudili.

Sa nekoliko dní šta se od ljubih staršhev poslovila, ker bi bila rada dve morske okrajne ogledala. Štar, pošhten mosh ju je spremil, in nar bolj šta se veselila. Bliso pokrajne ju je práv koshat léf na tem ogledu velike solnzhe vrozhine branil. Šlushabnik je jedila in pijazhe seboj vsel, vsi so se v veliko gosho vlegli, kjer jim perjasni pogovori v bratovski spravi in serzhnosti malizo oflajshajo. Škorej ni bilo mozh vrozhine prestati, hladni vezher jih v perjasnih pogovorih spet oshivi, in takó se v govorjenji samišlijo, de jih mora flushabnik na odhod o-

pomniti, ker bi bil ta kraj v mraku utegnil nevarin biti. Komej odrinejo, kar nanaglima nekdo is germovja vftreli, ter poboshni flushabnik mertev na tla pade. Evftahija vrish sashene, in Franzifhk hozhe sa oroshje prijeti, kar ga she od sad fhtirje tolovaji dershé, mu roké sve-shejo, ufta samashé, in med tem dva druga Ev-ftahii pert zhes glavo versheta, in jo sabo vlezheta.

Terdo ob pokrajni so bile od gostiga germovja obrashene rasvaline stare terdnjave, katero je bila mozh sovrashnika, in she mozhnejji roka zhafa rasdrobila, sdej pa je bila strashno prebivalifhe gerdih ponozhnih ptizhev in strupenih kazh. Nobeden fi ni upal, temu kraju blishati se, she mánj pa v podsemljifke potake iti, ker je bila med ljudmi splofhna pravljiza, de tam duhovi, per rasdjanji terdnjave umorjenih vojshakov, strashijo, sa to je tudi vrasha zelo deshe-lo, v kateri je tudi Mefina, imenovala Valdemone, to je, vrashji dol, ker so nekdej menili, de hudobni duhovi v podsemljifkih ognjifhah (jeshah) gôre Etne prebivajo. Tudi so mánj vrashni popotniki po nozhi blede podobe ref vidili med grobljami in podertijami tavati, in so takó strashno jezhanje flifhali, de jih je velika grôsa spreletela, in kot blifk so spet is tega preklizaniga kraja pobegnili. Ako ravno se od duhov na noben kraj govoriti ne da, je vender dosti naravnih (natornih) rezhí, ktere strah in vrashe v strashilo predelajo. Ino to je bilo tudi tukej, sakaj nepofhtena tolovajfka derhal fi je to rasvalino v ftanovanje isvolila, in de bi fi ga práv sagotovila, ni le nar grosovitnejji pravljize od duhov med vrashnim ljudftvam po zeli okolizi rasglafhala, ampak zhe je trop ropat fhel, so flabfhi in bo-

lehni, kakor strahovi med skalovjem lasili, ino svoje jezhanje s tulenjem sóv sdrushili, in takó tudi nar mánj bojézhe popotnike splashili.

Na nek trop sta tudi Franzisk in Evstahija naletela. Svesana, sta bila v rasdertijo vlezhena, kjer sta bila spet rasvesana, in vsak posebej v podsemljisko jezho djana, pa dobro obvarovana. Lozhitev jima je bila ravno takó teshavna, kakor misel na negotovi vrok, ino lozhenje od staršev, ktere je po tolikanj terpljenji nar grenkejšhi shalošt vnovizh obshla.

Dva dolga dneva, ki sta se jima vezhnost sdela, sta she v tem grosovitnim stanovanji prestala, ne de bi bila kakiga zhloveka vidila, rasun siviga jezharja, kateri jima je sleherni dan dvakrat pizhle hrane pernesel, in na zhigar obrasu se je fizer dobroserzhnost vidila, ktero je pa po síli perkrival. Zhe sta ga lepo nago-varjala, so njegove, ju fizer milujozhe ozhí otemnele, in tudi nar manjšhi stvarize, na vse svoje vprashevanje, nesta od njega svedila.

Tretji dan so se ob nenavadni uri jezhe vrata odperle, in va-njo je stopil mosh visoke postave, zherno oblezhen, s rudezhim peresam sa klobukam, ino s opafizo enake barve okoli ledja, ob kateri so samokrefi (ali pishtole) in bodalza visele; stvarniza (ali natora) ga je bila s blagim obrasam osaljšhala, pa njegovo oblizhje je bilo vpadeno in divje, morebiti savolj veliko doperneshenih hudobij, in pod njegovimi gostimi obervami je gorelo oko, zhesar pogled je zhloveka prebósti shugal, in le prevezh njegovo hudobno serze rasodeval. Dolgo zhasa je s podpertimi rokami pred trepetajozhim dekletam stal, ino po tem je natihama njeno ime isrekel.

„Kakó“ rezhe Evstahija, „de vi moje imé veste, me li posnate?“

„Tebe in vso tvojo drushino.“

„Gotovo bote tudi preprizhani, de mi premoremo s veliko denarjev svojo proštost odkupiti?“

„Shelesne skrinje ti bom pokasal, ki v mojim skrivnim kletu stojé, in zhe potlej svetloba tega skorej kraljeviga saklada biferov, slata in srebra tvoje ozhi oflepí, samo sebe vprashaj, zhe fim se vaju savolj gerdiga dobizhka polastil, in v svoje skrito prebivalishe speljal.“

„Sa boshjo voljo, kaj pa vas je k temu sa-peljalo?“

„She vezh lét le en obzhutljeje posnam, kteriga fim v svojim serzu, skerbno redil, kakor risnja (ali tigra) svoje mlade; vezhiga veselja nesim posnal, kakor persadevati si, vas pokonzhati. — Mashevanje, kervavo mashevanje nad vasho hisho je bil moj namen, zhe fim se v nesnano prihodnost samislil. Mashevanje nad Almarškim je v bandero vtisnjeno, s zhimur temotni peklenški duh pred mano hódi. Ne bój-se sa ozheta, ne sa mater, kakšhin dobizhek bi mi neki bil, ako bi nju shivljenje le edino uro perkrajshal? Nju otroka fim v pest dobil, ta hozhem pomoriti, de bodo starshi pozhasi, in v obupu v svoj grob prishli.“

„Strafhna, prestrafhna rezh! Pa kaj vas je sa boshjo voljo k temu neisrezhenimu sklepu premoglo?“

„Moja lastna nesrezha in padez moje hishe; ne prashaj dalje, ne bom si ran ponavljal, ktere so she le od vajniga vjetja po tolashi sadošteniga mashevanja kervavéti jenjale. Enako gadu fim popadel róp, kakor merjasiz (ali divji

presihizh) fim hotel svoje sobé v vajno oferzh-
je sabôsti, kar je nevidna roka moja desni-
zo poperjela, in mi roko spodbila. In tako se
vse moje sheljé v tebi strinjajo, in to je edino,
kar vse moje sklepe rasdreti, mojiga duha pa
v diamantne spone vkovati móre. Kar fim tebe
sagledal, je moje serze od nesnaniga in nepre-
magljiviga nagnjenja napolnjeno; she zlo dobro
delo snash dopernefti, zhe se s mano sarozhish,
sakaj potlej se bom tolovajstvu odpovedal, s sa-
kladi slo barko napolnil, in se v nesnano deshelo
popeljem, tam frezhne dni preshivim. Pa nikar
ne misli, de bom po gospôlko sa perjasni po-
gled let in dan berazhil, moji sklepi so hitri,
in morajo urno dopolnjeni biti, gorjè pa tebi,
zhe spone po fili prelomish, ki so moje serze
vklenile, ino takó mene spet sebi samimu pre-
puftish; vekomej so ti mozni sadershki, ki
me obdajajo, prelomljeni, tebe potlej po fili v
Ameriko odpeljem, in tvoj brat, kateri mi je
med tem le porok tvoje ljubesni, bo pred tvo-
jimi ozhmí umerl, predin te s bodalzam v ro-
ki perfilim se s mano vekomej porozhiti.“

Takó pravi hudobnesh, in Evstahija mu ni
môgla odgovoriti, ker so ji njeni sbujeni ob-
zhutljeji premozni perhajali. „Tri dni ti dam
odloga, po tem je tvoja in bratova sodba skle-
njena,“ je rekel tolovaj jo sasmehovaje, in gre
is jezhe.

Premislimo stan uboge, po nedolshnim sa-
perte gospodizhne; zhe je na grôso svoje pri-
hodnosti mislila, fi ni vedila svetovati, she menj
pa pomagati, v svoji nar vezhi teshavi je na
kolena padla, ino trepetaje svoje roke proti tem-
nimu oboku strashne jezhe povsdignila. „O vfi-

gamogozhni Bog! sdihuje, kogar oko nar temnejshi podsemljifke potake pregleduje, katero tudi sa zherva vé, ki se v prahu svija, usmili se me v moji filni revshini, strah je moje serze prevsel, in moj duh je oflabel v pogledu prestrafhne prihodnosti; tega terpljenja ne more moja slaba mozh prenesti, in mogla bi obupati, ako bi me tvoja neskonzhna milost s mozhjo ne navdajala, to nesnano revo prenashati; o oberni svoje ozhetovsko oko na mé ubogo, in pokrepzhaj me v mojim velikim terpljenji.“

Tako je neprenehama molila, in trudnost njeniga prevsetiga shivôta se je v lahko spanje spremenila, katero je smirej dalje terpelo, in tako njenimu ranjenimu serzu novo mozh dajalo. Ref strafhno je bilo njeno prebujenje, ko je spet stvari okrog sebe sposnala, ali slò je bila po svoji gorezhi molitvi pokrepzhana. Njena prva proshnja do jezharja je bila ji pervoliti, f svojim bratam govoriti, in ko je poglavar tolovajev v to pervolil, so Franzifhka k nji v jezho perpeljali. Kafshno snidenje je to pazh bilo po shalofni lozhitvi, britko jokaje si padeta na perfi, in kar spregovoriti nesta mogla; vender zhaf je pretekkel, le ena ura jima je bila perpushena rasgovarjati se, pa rada bi si bila mnogo, mnogo povedala. Franzifhk je prvi spregovoril, poduzhen od samiga poglavarja, ki mu je veleval svojo sestro k refshenju svojiga shivljenja opominjati, de bi se njemu vdala. Menj blagi obzhutki bi bili mógli po njegovim serzu gospodariti, ko bi jé ne bil po vfi pame-ti in s isreki premile ljubeshni do njega svaril, ne same sebe in preljubih starshhev sa vse shive dni nesrezhnih storiti. Nikoli bi mu ne bilo ta-

kó grosovitno refhenje fvojiga shivljenja, mirne ure dodelilo, in tavshentkrat ljubfhi mu je bila smert mem framljiviga shivljenja fvoje preljube feftre. Veliko boljfhhi je, zhe se shivljenja vanam, kakor de bi naju ljubeshnjivi ftarfhi oba vred sgubiti mogli.

Evftahija je bila preflaba fe njegovim dokasam soperftavljati, njeno ferze je od preveliziga terpljenja takó prevséto bilo, de mu je le f folsami odgovarjala. Odlozhena ura je pretkla, Franzifhk jo je fhe enkrat na fvoje ferze pertifnil, in potem je bil od jezharja sopet v fvojo jezho peljan; Evftahija je pa sama febi in fvoji nadlogi prepufhena oftala. Takó fe je tudi drugi dan isfhel, tretji dan pa pride poglavar jo vnovizh nadleshevat, ali Evftahija, ktera fe f terdnim saupam v Boga smirej bòlj pokrepzhano zhuti, oftane ftanovitna v fvojim fklepu. Tolovajeva togota fe sdej filno vname. „Dobro tedej,“ pravi s od jese plamenézhimi ozhmí, tudi jest fim fklenil, ne bofh fe vezh lashnjivimu saupanju prepufhiti mógla. Moja barka je perpravljena in s sakladi naloshena, sakaj tukej meni ni vezh oftati, kmalo bodo vojfhaki ves kraj obsedli. Pa ne vesêli fe prenaglo, kakor pohlepni fkopez rópa ne fpuftí, kteriga f fvojimi kremplji terdno sgrabi, in fabo v podnebbe nefe, ravno takó mi tudi ti ne bofh vezh odfhla. Ob uri dvignemo mazhke, poprej pa fhe hozhem v kervi tvojiga brata fvoje mafhevanje nafititi, ino ti bofh prizha, kakó bo f ftermiga pezhevja v bresno pahnjen.“ Saftonj fe je Evftahija f povsdignjenima in fklenjenima rokama k njegovim nogam vergla. „Morivez,“ napofled sakrizhi s od obupa trepetajozhimi shnablji, tudi

tebi je ura odbila; Bog mi je v sanjah rasodel, de bošh ti po njegovi roki umerl, predin bo nad mojim bratom tvoja kervava sodba doperne-shena.“

Peklenški krohòt je bil trinogov odgovor, ter vun hití permerjene povelja dajat. Ura se je perblishala, in she se je mrazhiti jelo, ko pridejo po Evstahijo, ter jo s svesanima rokama, okrosheno od tolovajev, v prošti srak peljejo; pod milim nebam se ji je po glavi vertilo, ker je bila po tridnevni stanovanji v saduhli jezhi takó prevseta, de je per vsaki stopnji oma-govala; rasun tega so jo pa smertne teshave takó slabile, de se je bala per ti prizhi na tla pasti.

Nenavadno hitro se je savolj nakopizhenih, hudournih oblakov temnota narejala, od delezh je grosovitno gromenje buzhalo, kakor bi Franzishka v gròb spremljalo. Poslednjizh pridejo k permorju, vihar je valove morja s globozhine vsdigoval, in vsak migljej shugajo do nébesa shiniti, ino sovrashno od ljudi jim posiljeno tesho bark v prepad vtopiti!

Ves safòpen se je poglavarju tolovaj perblishal. „Gospod,“ mu rezhe, „poslufhaj previdni svèt, postoj s svojo sodbo, nad katero se she elementi serdijo; tudi je prevezh predersno se sdej na shumézhe morje podati, sej posnash serd sbujenih vodá v prolivu (ali tokavi morja) med Sizilijo in Kalabrijo, prelòshi svoj namen do jutrishniga dne, in ne pogubi naf vsih, prestrashno treskanje nam le nesrezho osnanuje!“ — „In ko bi bil tudi s shelesnimi verigami na ta kraj perkovan, sagromí poglavar v svoji nar hujshi jesi, jih hozhem le rasdrobiti, in elementam v kljub svoje sklêpe dokonzhati, ti pa, osnanova-

vez nefrezhe, ki si s svojim vgovoram meni storjeno persego prelomil, se mi poberi v pekel mi tam mesto perpravljat.“ Per téh besedah sadere nefrezhnimu rasbojniku bodalze v perfi, in per ti prizhi je bila Evstahija na njegovo povelje verh v morske globozhine molézhiga pezhjevja peljana.

Smirej bolj sta vihar in grom hrupéla, smirej bolj se je valovito morje vsdigovalo, in zhloveka bi bila omotiza opadla, zhe bi bil s visokosti pezhí v globozhino pogledal; sdej perpeljejo od une strani tolovaji Franzishka s vklenjenima rokama; Evstahijo so mogli zhuvaji podpirati, de se ni per tem pogledu sosedla. „Treshite ga v bresno,“ velí poglavar. „O postojte,“ savpije Evstahija na pol smeshana — „varovajte njegovo shivljenje — jest hozhem“ — „Prostovoljno moja biti?“ rezhe poglavar. „Tvoja“ mu práv tiho sashepta, in nanaglima se je od buzhézhiga treska skala strefla, blisk je safizhal, in poglavar je mertev na tla padel. Treshilo je pa takó hudo, de vsi omoteni she le zhes dolgo zhafa sami k sebi pridejo. Od strahu blede in prepadeni eden drusiga pogledujejo, pred njimi pa je gerdo rasmesarjeno tolovajevo truplo leshalo. „Vikshi Šodnik je rasfodil,“ rezhe neki starshih rasbojnikov, „sapustimo ta kraj gróse s jetnikama, de pozhijemo, in potem sdrusheni prevdarimo, kaj nam je storiti.“ Od bliska in groma spremljeni, hité sopet v rasvalino, kjer so Evstahijo in Franzishka spet v jezho saperli.

She dolgo popred je moglo polnozhi biti, ko se je Evstahija is dremljanja, ktero jo je bilo savolj omotize obshlo, strefena zhutila, bersh se je oserla, in Franzishk je pred njo stal,

sraven nje pa štari jezhar. „Všo svojo mozh sberi, draga sestra, pravi Franzifhk, de bošh urno s mano mogla pot refhenja hoditi.“ — „Pot refhenja?“ sdihne Evstahija, „in ti si bres shelesja, Franzifhk?“

„Taka je,“ pravi jezhar, „nashiga obzhinfkiga trinoga je Boshja roka sadela, jest pa fim od svoje strafhne persege prost, sdej lahko po sheljah svojiga serza delam, ktero je vaju she davno milovalo. Od velike strahôte prepadeni, so vsi prebivavzi te rasvaline globoko v nar spodnjeji obok slésli, tam fkupej prevdarjajo, kogar bi poglavarja isvolili. Šamo tolikanj so v prihodno sklenili, jutri ko se sasori, ta kraj sapustiti, ino vaju v Kalabrijo seboj vseti, kjer bo zhes vaju daljna sodba sklenjena. Kdo vé, v kakó hudobne roke she le po tem prideta. Ker fim vaju refhenje sklenil, sato tudi beshim is tega kraja hudobije in grose. V kak klofhter se bom podal, tam zhaštivrednim ozhetam skesan svoje pregrehe sposnal, ktere fim permoran storil, in meni skesanimu gresfhniku bodo gotovo kak prostorzfhik dovolili, v komur bom svoje prihodne dni v gorezhi molitvi preshivel. Vender ne sgubljevajmo zhafa in tudi ne migljeja, sato de vaju, po samo meni snanim potu, is te pushave ispeljem.“

Zhe ravno terpljenje she takó slo nafhe zhutivnize prevsame, nam vender nar manjshi iskriza upanja spet novo mozh v prihodno terpljenje dodá. She sama misel, refhena biti, je Evstahii duha vnela, hitro je kvifhko planila, in oba sta is jezhe sa starzam shla. Škosi vezh podsemeljifkih mostovshev ju je peljal, de so delezh od rasvaline vùn prifhli, in ko se je dani-

lo, so she is hošte prifhli, ter se jim je od delezh perjetno svonjenje glafilo, ino misel kmalo sopet med blage ljudi priti, jih je s velikim veseljem napolnila. —

Dalje, ko so mislili, so bili she od kraja, kamor so perbeshati sklenili, ker so mogli savolj mnogih potokov in prepadov veliko obhoditi. Naposled pa, ko so njih mozhi skorej oflabele, pridejo v val, kjer so se, ko je ravno k boshji flushbi svonilo, na ravnost v zerkev podali, Boga vfigamogozhniga sa svoje zhudno ohranjenje in refhenje sahvalit. Ko je boshja flushba minula, oba slo zhutita, kako potrebna jima je dobrotljiva postreshba, torej se Franzishk k opatu klofhtra oberne, komur ob kratkim svojo pergodbo pové; ta zhasitivredni ozhe so hitro skerbeli, de bi sravin klofhtra v kaki hifhi ne le famo perpravrniga stanovanja, ampak tudi postreshbe ino po pre vidnosti tudi sdravnishke pomozhi dobila.

Po tem she le, ko sta malo pozhila, obzhutita, kakó slo so ju prestano terpljenje in smertne teshave rasdelale. Obema je bila postreshba vrazha filno potrebna, ino v njem sta nashla prav deleshniga perjatla, zhasitiga miniha, kteri je s umetnim vrazhilstvam prav ljubeshni polno postreshbo sklepal. Nevarne bolesni se ni bilo per nobenim bati, ker sta le posebne postreshbe in miru potrebovala, to pa sta v klofhtru dobila; nju terdno saupanje v Boga je bilo tudi nar sladkejsi masilo tolashbe njunima otoshnima in globoko ranjenima serzama. Koj prvi dan nju prihoda v klofhter je bila posebna skerb Franzishka, jadernika v Mesino poslati, ljubim starshem nju prestano terpljenje in srezhno re-

shenje osnanit; pa shkoda, jadernik je bil nefrezhin, kader hozhe neko reko pregasiti, v kernizo sabrede in vtone, ter so skerbní starshi she smirej v shalofni nevednosti pergodka svojih sgubljenih otrok ostali, in ravno takó sta tudi Franzishk in Evstahija sastonj sporozhila od svojih starshév perzhakovala.

She drugi dan nju prihoda v klofhter je po vafi velik hrup vstal. Truma vojshakov je prishla, in rasglafhalo se je, de so roparsko stanovanje koj po Franzishkovim in Evstahijnim begu rasdjali. Vezhi del tolovajev, kateri so se obúпно branili, je bilo pobitih, le malo jih je bilo vjetih, in zhe ravno slo ranjeni, so bili na kolih perpeljani, de bi jih, zhe se osdravijo, pravizi isdali. Per klofhteru truma postoji, ker je eden tolovajev uro blishnje smerti obzhutil, in duhovna profil. Kakó pazh strafhna mora biti smertna ura zhloveku, zhigar dusho tolike pregrehe teshé, kakó shivo so mu doperneshe gnujube v migljeji, na komur je vse leshezhe, v spominu, ko na meji shivljenja in smerti stojí, kjer se mu vrata odpirajo, stopiti pred sodni stol vfigamogozhniga in pravizhniga Boga. — Tukej ga samore le she saupanje v Boshjo neismerno milost obupa reshiti. O de bi sleherni zhlovek ves zhaf svojiga shivljenja nad zhiftofstjo svojiga sadershanja zhul, de bo f sladko tolasho, pred miliga sodnika priti, svojo dusho isdihnil. Varujte se vfi, ki to povést berete, od perve mladosti tudi nar manjshiga pregreshká, smiram vezh, kakor val sa valovam jih bo nasledovalo, in greschnik tudi nema vselej tolikanj zhafa, pretezheniga se skesati in spokoriti. Isgled savolj ran umirajozhiga tolovaja nam ozhitno kashe,

kakó naf tudi v fredi storjenih pregreh smert prehiteti samore, pokrepzhalo ga je fizer tola-shilo poboshniga duhovna, ali le preraslozhno se je v obrasu umirajozhiga vidilo, kako strafh-na mora njemu biti poslednja stopnja v vezhnoft.

Franzifhk se je s ofizerjem, ki je vojfhake vladal, pogovarjati sazhel, ter mu je svojo sгод-bo med tolovaji pravil, ktero je ta per ti pri-zhi sapifati dal, tudi mu je obljubiti mógel, se koj po svojim prihodu v Mefino per gosposki oglafiti, de bi ji nova prizha njih storjenih hu-dobij bil. Potem fta se lozhila, ko fta bila eden drusiga gorezhe perjasnofti sagotovila.

Franzifhk bi bil rad koj s njimi proti Me-fini fhel, pa ga je Evftahijna flaboft sadershe-vala, in ni mu bilo mogozhe, jo samo tù po-pufitati; on sam bi bil rad svoje ftanovanje v klofhtru sa nekoliko dní perdaljshal, ako bi ga ne bili ftarfhi fkerbeli. Dobro se mu je godilo per vrednih klofhterfskih moshéh, kterih umni pogovori in poboshno shivljenje fo njega smirej v poboshnofti in ljubesni do Boga vterdovali. Tu-di shelje nju refhenika, ftariga tolovaja, Pavla po imenu, fo bile spolnjene. Opatu je vse shiv-ljenje svoje mladofli rasodel, ter se je pokasalo, de je bil le sapeljan in permoran se med ro-parje podati, nikoli ni ne ropal, ne moril, am-pak smirej s britkim ferzam sa jezharja flushil. Milovanja je bil vreden, in bi bil, kakor drugi tolovaji, v smert obfojen, ako bi ne bil Fran-zifhka in Evftahijo is rok tolovajev refhil. Per-ljudni opat ga je po ftorjeni, kefanja polni spo-vedi sa klofhterfskiga brata vsel, kjer je tudi o-ftanek svojih dni v ojstri pokori preshivel. Le na Franzifhkovo proshnjo mu je bilo perpufhe-

no, njega in sestro savoljo varnosti ino snanja poti do Mefine spremili. Brat ino sestra le prevezh od blagodarnosti svojih staršev preprizhana, posebno na takó svetim kraji, v ktérim sta njih otroka tolasho ino pomozh dobíla, sta od svoje prihodne dedovine kloshtru delesh perpifala. Ker so jima bili roparji vse pobrali, saštavi Evstahija dragi perštan, ki ji je bil she ostal, de sta móгла potrebno potnino plazhati. Ker se ni bilo vezh hudih nasledkov bati, jima per voli tudi vrazh se na pot podati, in vse, zhesar je bilo potreba, je bilo koj perpravljeno. Hvaleshno se per zhasivrednih minihih poslovità, ino potem grešta s veselim serzam v Mefino.

Desiravno je bilo lepo jutro, ko sta kloshter sapustila, ino de si ju je lih mikavnost v narobilnišhi rodovitnosti polja tistih krajev oveselovala, se je vender vgodni perkas hitro spremeni. Hud vihar je temne oblake fim ter tje gonil, kteri so se kmalo svoje teshe snebili; desh je jel liti, ter je saporedama bliskanje s strashnim treskanjem sdrusheno zherne oblake rasvetljevalo. Nanaglima se konja splashita, ino vajetu nesta vezh pokorna, kozhijash pade s svojiga sedesha, ino neprenehama sta po germovji in kamnji dirjala; dokler se ni sprednje kolo sa déblo sataknilo, in voje slomilo. Sdaj sta se splashena konja móгла vštaviti. Pavl in sa njim letezhi kozhijash, sta koj konja omóгла, ter ju k drevesu pervesala, brat in sestra pa sta se od strahu prepadena pod gošto, od deshja she ne premozhenno germovje, v travo usedla. S poslednjim hudim treskam so oblaki vso svojo mozh sgubili, le po malim se je she med oblaki bliskalo, kteri so se proti morju vlekli. Kakor koli

delež ozhi nesejo, ni bilo kraja viditi, kjer bi bili ljudje prebivali, vendar sta mogla Pavl in kozhijash naprej, v kakšni vasi pomozhi ifkat, Franzishk in Evstahija sta med tem v travi sedela; pozhasi so sopet oshivljajozhi solnzni shari oblazhno nebo jeli rasvetlovati. Sdej safhumi sraven nju v germovji, in mosh zhudne postave je pred nju stopil. V premozheno in stergano halo je bil savit, njegove gole noge so bile s flamo ovite, divje skushtrani lasje so mu glavo in zhelo pokrivali, sraven je pa she imel vso obrasheno brado; debelo gorjazho je v defnizi dershal. Desiravno je imel brado in laserasherhene, je vender njegov obras mladenzharasodeval. Bliso Franzishka in Evstahije postoji, ter ju s ostrim in stermim pogledam ogleduje.

Evstahija se je slo prestrahhila; Franzishk je pa svoj samokres (ali pishtolo) is sa pafa islekel, kjer je imel skritiga.

„Pusti oroshje, pregovori uni, desiravno ljudi po vsi mozhi sovrashim, se vender nikomur ni treba pred mano bati.“

„Kdo si pa, in koga hozhesh od naju?“

„Kdo de sim, to vidish. Revni berazh. Moji poprejshni pergodki so pa tebi malo mar. Kaj pa hozhem? — Kruha mi daj, le toliko ga mi daj, kar ga mi je potreba, svojo lakoto potolashiti.“

„Revesh nefrezhni! Rad ti pomagam, kar morem. Na slat.“

„Zhe bi bil ti od morskega viharja na pušti otok vershen, kjer bi te le gole skale obdajale, kjer na golim skalovji she zlo zhajka svojih jajz ne leshe, in ko bi strashna lakota tvoje zheva kerzhila, in bi ti le ta slat ostal, ali bi se ti

mogel s njim nasititi? Mèni je svét — ljudi prasino otók. Še tretji dan samo listje jem. Lakota me rasjeda; po okoljnih bajtah fim beražhil, ali šhe drobtiniza mi ni bila podeljena, pše pa so vame šhuvali. Ljudje so me od sebe pahali, ker srezhni ne morejo revesha gledati.“

„Ubogi mosh! pomagati ti hozhem, te poshiviti, oblezhi in ti saflushek dati, zhe mi svoj poprejshni stan rasodenesh.“

„Vender bres pogoja dobrotljiv ne moresh biti? kakor ptizh v kletki bi ti šhe poprej sape-ti mogel, preden mi tvoja roka jedila podelí? Sa-se ohrani svoje milovanje, tudi ti si zhlovek, kakor uni; vsi ste si enaki. Od vsih fim na svetu sapushen. Ali kmalo bom pred višhiga Šodnika stopil, vse satoshit, kateri hudobno s mano delajo; kar pizhliga kozhika kruha mi vša natora ne ponudi.“

Per tih besedah so se mu solse po obrasu vlile, in urno je hotel v gošhavo sbeshati, pa Franzishk ga je s mozhjo udershal. „Pozhakaj šhe malo,“ mu rezhe, „in per vsigamogozhnim Bogu! kolikor samorem, ti bom pomogel.“ Ko je to isrekel, so saflishali konje dirjati, in ljudi govoriti. Pavl in kozhijash prideta s kmeti nasaj, rasbiti vos v blishnjo vaš perpraviti; Pavl je tudi jedila sa gospôdo pernesel, po tem je pa vse preskerbel, vos poprej ko je mogozhe popravititi. Ali pogled na lazhniga ptujza je bratu in sestri vse jedí ogrenil, ter podašta nefrezhni-mu njima perneseno jed. Viditi, kakó sashe-ljene so mu bile jedí, in kako se szhafama njegov temni pogled rasvetljuje in mirneji postaja, je nju serza rasveselilo. Pavl mu tudi zhu-

taro vina poda; to ga tudi vnovizh poshiví ino pokrepzha. „Hvala tebi, blagi mosh! ko bodo tvoje dobre dela pred Bogam tehtane, bo to med nar bolj imenitne shteto. Sdej fim sopet mozh sadobil, dalje iti; morebiti, de dobim kaki gojsd, v katerim mi bo mati semlja korenin in selish jesti podajala.“ — „Tega nikar!“ odgovorí Franzishk, ter ga sa roko prime, „sanizhljiv zhlovek je, kdor po svoji smoshnosti dobrih del ne dopernasha. Po mozhi te bom preskerbel, in povedati mi morash, kakó de naj ti po potlasheni lakoti v drugih potrebah pomagam.“ „Kaj pravish?“ mu rezhe, „ti morash pazh práv dober mosh biti, ker si bogat, in vender na terpljenje reveshév mislish; hvaleshno prejmem tvojo ponudbo, samo tolikanj mi daj, de ne bom lakote terpel, in de se bom smel ljudem perkasati. Sa vse drugo zhutim she dosti mozhi in ferzhnosti v sebi.“

Ko sta se tako sgovarjala, so kmetje in kozhijash vos toliko svesali, de sta ga konja pozhasu naprej peljala, gospôda pa je sraven pesh fhla. Posledama pridejo v váf, kjer so v kerzhmi (ali gostivnizi) neke zhumnate sa stanovanje dobili. Tukej je bilo pervo Franzishkovo opravilo, nefrezhnimu dobro postreshbo in obleko preskerbeti. Pavl prevsame to opravilo, in ko sta si brat in sestra malo pozhila, gre Franzishk v stanizo ptujza, ter se ne savsame malo, ko njegovo lepo moshko postavo sagleda; ravno tako se tudi Evstahija sazhudi, ko ga brat k nje perpelje. Sdej je bilo malo jedi pernessheno, tudi so se kmalo pogovarjati jeli, ino per ti priliki sta vidila, kakó lepo in pristojno se ptujiz vé obnashati. Ljubeshnjivo ga oba filita, svoje

shelje jima rasodeti, kakó bi mu bilo v prihodno pomagano; nalash mu pa svoj primek (ali svoje rodno ime) samolzhita, ker tudi ona nesta vedila, sa koga se práv sa práv trudita.

„Veseljú svetá fim se odpovedal,“ pravi Ferdinand — takó je bilo ptujzu ime — „shelel fim na otòk Malta iti, in tam v Malteshki réd stopiti; tode tudi ta pot mi je kasnujozha, pa pravizhna roka Boshja saperla; sakaj ves moj rod je preklizan, Sato se tudi reva bégama po svetu klatim, ker si ne upam po mestih profiti, kjer bi me le vender lahko kdo sposnal. Šamo vama se saupam. Vidva me ne bošta isdala, in se she zlo predersnem, vajno dobroto profiti, mi le toliko od svojiga bogastva podeliti, de bom mogel vsaj na kakshno Malteshko barko priti, kjer bi se dal prostiga vojshaka sapifati. Moj pogum mi je porok, de se bo moje terpljenja polno shivljenje v bojevanji soper nevernike konzhalo, ali pa de se kmalo spet do visokosti povsdigne, ktere je moj stan vreden.“

Oba, brat in sestra, mu obljubita po svoji mozhi pomagati, vender si voshita, de bi ju s svojimi poprejshnimi pergodbami sosnanil. Ferdinand, ki je nekej zhasa mislil, pravi: „Všiga se hozhem vama v snamnje svoje velike hvaleshnosti saupati, de fim ravno sam per sebi terdno sklenil, skrivnost svojih shalostnih pergodb seboj v grob sakopati.“

„Moja rodovina se med nar shlahtnejí, kar jih je, shteje,“ takó je perpovedovati jel. „Imenitnost ino bogastvo bi bila moj prihodni delesh; edini fin s bogastvam obdarjeniga, in slo per dvoru zhiflaniga ozheta, bi bil tudi jest po njegovi pomozhi nar imenitnishí flushbo lahko sa-

dobil. Bil fim ljubzhek svojiga ozheta, pa oh! ta ljubesen je bila tudi vsrok mojiga sprijenja, sakaj le prevezh je zhloveshko serze nagnjeno, mikavno vabljenje hudobije slediti, kakor pa po ternjevi stesi zhednosti hoditi. Zhe se tukej vsak naravni dar po vertnarjevo, kateri svojim zvetkam streshe, v dobro ne obrazha, zhe tukej she prevelika persanesljivost nar manjshih prestopkov kal hudiga k mogozhni rasti shene; o potlej pa gorje revni stvari, ktera bo sanemarjena bresnu nasproti peljana! Oh, le prevezh isgledov smo she doshiveli, de je bila mehkushnost, is prevelike ljubeshni starshhev do svojih otrok, letih nar vezhi nefrezha! — Vsaki mojih otroshkih, termastih shelj je bilo sadovoljeno, noben mojih pregreshkov grajan, tudi fi is med mnoge drushine ni nihzhe upal, se zhes me pertoshiti; in takó fim v neumni prevsetnosti srastel. Ko se je pa zhas mojiga daljniga poduzhenja perblishal, so me po svetu poslali, de bi, kakor so rekli, svoje snanje pomnoshil, sraven tega se pa napak ptujih ljudi pervadil. — S dnarjem prevezh previden, s komur so me smiram sakladali, fim ga po vsi mozhi sapravljjal, de bi le svoji slasti flushil; tako fim prehôdil Franzosko, Shpanjsko, Ingleshko in Nemshko, kakor rasusdanez, komur ni bilo nizh predragiga, svojih shelj sadovoliti. Sa nekej let fim se na Lashko vernil, skorej nizh bolj suzhen, na duhu in serzu pa ves sdivjan. V Venetkah fim se vfelil pusta perzhakovaje, in potem fim sklenil, se k ozhetu nasaj verniti. Kar ni bilo vezh ne denarja, ne denarshkih pisem od doma. V vezh kupzhivskih hishah fim poprasheval, pa fim le negotove, zhudne odgovore dobival. Is te stiske fi nesim vedil po-

magati, ter od škópozov veliko denarjev na posodbo vsamem.“ —

„Pušt se perzhne; slo fim se veselil tukej svojo nemarnost vnovizh vganjati! Judje so mi mógli spet veliko denarjev posoditi, sa ktere fim jim mogel po sheftkrat vezh perpifati.“

„Šit klatenja med mnogimi trumami shém, me je nesrezha peljala v igrifhe, kjér fim veliko mladih ljudi imenitniga stanu dobil. Vdeleshil fim se igre, ter fim vel svoj gotovi denar saigral; she zlo svojo slatnino fim sadnjizh saštavil in sgubil. Škorej fim obupal; nato fim se s nekim igravzam jel prepirati, gerdi primki, f kterimi fim ga rasshalil, ga raskazhijo, in na prihodnji dan fi boj napovéva. Kakó bi fi bil jest to misliti mogel, de je ta zhlovek v brambi vishi gosposke! Posno po polnozhi fim shel pozhivat. Terdno saspim, nanaglima me hrum rasplashi, orôsheni moshje v mojo stanizo perrinejo, ter me v imenu vishi gosposke primejo. S savesanimi ozhmí so me v nesrezhno hisho peljali, in v jezho vergli. O naj molzhim od grôse tega stanovanja, kjer le po redkim nesrezhni, ki je va-nj oblojen, dneva luzh ugleda, kjer je she sgol natolzovanje sadošti, njega bres sodbe, bres perpomozhka sagovarjati se, na vekomej od ljudi lozhiti, in kjer vezhkrat le samo hudobni milovnik svojiga sovrashnika toshiti in toshbo f perségo poterditi sme, de je dosti, se jetnika nizh vezh ne spomniti, ampak ga v obupu koperneti puštiti. Gorje siromakam, po kterih Veneshki škrivni šodniki svoje roke istegnejo, in ktere she v daljnih krajih dosezhí samorejo! Tri zele leta fim per slabi hrani v gerdim podsemljiskim oboku kopernel, moje mozhi so omagale, moj duh

je v shelesji lenobe vef oflabel, na pol mertev fim v jezhi leshal, kar se ob nenavadnim zhasu duri odprejo, ter notri stopijo shtirje moshje s oroshjem, mi kapo na glavo vershejo, ino mi velé sa njimi iti. Bil fim po vezh stopnizah peljan, in ko so perkrivalo od mojiga oblizhja vseli, se snajdem v velikim, s zhernim suknam pregernjenim sbiralishu. Le pozhasi so se moje od triletne temnote oflepljene ozhi sopet sunanjih rezhi vadile, in tu ugledam per berlenji vifezhe lampe okoli zherne mise vezh belo obshemljenih mosh sedeti, pred slehernim je svitlo bodalze leshalo, na fredi mise pa je stal krish in mertvashka glava, in zhes to dva krishem leshezha mezha. Kakor podobe so sedeli obshemljeni nekej zhafa mirno, kar se po tem poglavar smed njih oglasi, rekozh: „Vi ste velikih hudobij obdolsheni, ali preiskovati jih, ni nasha navada. V smert bi val bili obsodili, ko bi vifhi sodba ne imela ufmiljenja s vasho mladostjo. Is persanahanja vam je bil zhaf dan, svojo vesh isprafhevati, in se svojih prestopkov fkefati, in tako sdej upamo val poboljshane spet s ljudmi sdrushiti. Ali gorje vam! zhe sopet v svoje poprejshno posheljivo shivljenje sajdete! Trikrat gorje vam, zhe rasglafite, kar je vifoka sodba zhes val fklenila, in kar se v tem sodishu godi! Na to nam morete perfezhi, in nam gotovo molzhanje obljubiti.“

„Strashna je bila perfega, ktero fim storil, in mi bo tudi vef zhaf svojiga shivljenja branila, kaj od unih fkrivnost rasodeti, ki fim jih v svojim dolgim stanovanji v tem strashnim kraji svedil. — Ko je bila ta grosovitna rezh konzhana, so mi spet kapo na obras vergli, ter me nasaj v jezho peljali s opombo, de bodo o polnozhi

po-me perfhli in me fpuftili. Zhaf do polnozhi se mi je dalje od vezhnosti sdel. Šlednjizh so se duri jezhe odperle, in v halo savitiga so me po donézhih mostovskih, in sadnjizh po prasnih, odroznhih ulizah na breg morja peljali, kjer fim koj v zhelnizh stopil. Per ti prizhi smo odrinili, in s sasheljenim vetram jadrili, dokler smo slednjizh per Kambii na fuho stopili. — Tukaj so mi fpremljavzi mojo torbizo dali, ter so se hitro v zheln vernili, mene pa famiga sapufheniga v nesnanim kraji popuftili. Šamo to moram she povedati, de mi je eden fpremljavzov na uho povedal, de bom v svoji torbizi malo denarja sa prihodno popotvanje dobil.“

„Moje pervo opravilo je bila fkerb, se kam vfeliti, de bi se od prestane ftifke opozhil. Dobil fim proftor v kerzhmi, kjer fim ftanizo najel. Moja merlizhu enaka podoba je ljudi plafhila, ko fim pa svojo torbizo odvesal, in malo mofhnjo denarja islekel, so bili koj k pomozhi perpravljani. Bolan fim bil, pomozhi sdravnika fim potreboval, kateri mi je posebno pozhitek in dobro postreshbo perporozhal. — To je bil tudi nar bolji perpomozhik svoje sdravje sadobiti, kar so mi pa bili moji priljudni sodniki sa osdravljenje podali, je bilo takó pizhlo, de fim le malo zhasa is-hajati mogel. Moja terdna natora mi je nar vezh v sdravje perpomogla, ali pomankanje me je sazhele ftifkati; domiflim se v svojim shepu maliga drasiga perftana, kteriga fim bil od svoje matere dobil, in vedno na perfih nosil, na katerim je bil pezhat mojiga rodu vresan. Oboje fim she imel, ftresheta poshljem k slatarju, perftan, takó drag, ko mi je bil, v tej hudi ftifki prodat.“

„Kmalò je streshej slatarja samiga napovedal, kteri je hotel s mano savolj perstana govoriti. V stanizo stopi, in per ti prizhi se sposnava, ker je bil on dostikrat v hishi mojiga ozheta. „Sa Boshjo voljo! Ferdinand;“ pravi, „ste vi tukej, in v takim stanu?“ Dopovedal fim mu svojo nefrezho, on mi perstan nasaj da, verh tega pa sto statov is hvaleshnosti, ker je od mojiga ozheta vezhkrat lep dobizhek dobival. „Tudi to vam bodo, pravim, moj ozhe povernili, kakor hitro do njih pridem.“ „Kaj? vi hozhete — ali ne veste nizh, kaj se je ta zhaf sgodilo, ko ste bili v Venetkah saperti? — O gorje meni, de vam moram osnanovavez nefrezhe biti! Ali savolj vashiga shivljenja je potreba. Ne tolikanj vezh, kar bi s ozhmí trenil, se ne smete dálj v kerzhmi muditi. Perpravite se na nar strafhneji rezh! Vash ozhe ne shiví vezh — hotel je eno nar shlahtnejshih rodovin deshele pokonzhati, knesa je ogolufal, de je smertno sodbo podpisal, ktera je pa k frezhi od njega preganjanih, ko se je njih nedolshnost rasodela, she o pravim zhafu spodletela. Vash ozhe je bil potem k sodbi poklizan, gerde golufije so na dan prishle, in on je bil k smerti obsójen. Obnóril je, ushel in v valovih smert najdel, na primorju so njegov klobuk in plajsh nashli. Vsh njegovih grajshin se je knes polastil, in ko se je szhafama rasglafilò, de je vash striz poglavar tolovajev, so pa sato vso drushino preklizali. — Vi, ubogi Ferdinand, ste revni, in vsaki lahko s vami dela, kakor se mu poljubi. Kdorkoli val sposna, val utegne perjeti, ter gosposki isdati. — Jest vam kotizh v svoji hishi ponudim do perloshnosti dalje popotvati.“

„Lahko fi sdej moj strafhni stan miflita. Ali bi ne bilo boljſhi, ko bi bil v jezhi ſvoje revno ſhivljenje konzhal? Vſe moje lepo upanje veſele prihodnoſti je ſginilo; revniſhi fim mem vſaziga berazha. Boshja ſhiba ſa marfiktero pregreho me je bila hitro doſegla.“

„Ofem dni fim bil v hiſhi ſlatarja ſkrit, ali enkrat mi veſ bléd pové, de ſo me ſpasil, in per te prizhi fim mogel beſhati. She ſo vojaki hiſho obſedali, jeſt fim pa ſkoſi ſkrivne vratiza hitro uſhel, in ne denarja, ne oblazhila nefim mogel vkup ſpraviti. Šrezhno fim v goſhavo priſhel, kjer fim ſe po germovji ſkrival. Šklenil fim, ſvojiga ſtriza poiſkati, mu tolovajſko ſhivljenje odſvetovati, h zhimur ga je padez naſhiga rodu perſilil, ali vſaj od njega ſ denarjem previden v drugi del ſveta uiti. Ali tudi tukej fim prepoſno priſhel; ſtriza je ſtrela ubila, ino vojaki ſo koj po tem tolováje v njih ſtanovanji polovili in pokonzhali.“

„Sapuſhen ſe sdej po ſvetu klatim, in fi ne upam kaki veliki vaſi perbliſhati ſe, ſavolj ſtrahu, de bi ne bil ſposnan, in deſiravno fim le koſzhik kruha proſil, ſo mi ga vender povſod odrekli, dokler nefim vaju tukej v ſvojim narvezhim obupu dobil.“ Franzifhk obljudi, mu po vſi ſvoji mozhi pomagati, ter ga vpraſha ſa primek; Ferdinand je pa proſil, ga ſamolzhati. Zhudni obzhutljeji ſo per ti poveſti brata in ſeſtro obhajali, in nekaki doſdevek ſe jima pred ozhí ſtavi; sdej poklizhe Franzifhk ſtariga Pavla k ſebi, ter ga vpraſha, zhe ne vé primka tolovajſkiga poglavarja. „Kako pa, de ga vem, bil je od imenitne hiſhe in ſe imenoval Zhibolin.“ Bratu in ſeſtri je bilo sdej vſe ſnano. Ferdinand

je bil fin smertniga sovrashnika Almarške drushine, tudi mashevanje, ktero je bil tolovajski poglavar nad njima sklenil, je bilo sadofti snano, pa sta vender sklenila sa nedolshno terpézhiga profiti. Sdej sta skerbela, de bi do perpravni-shiga zhasa skrit ostal. Kakor hitro so vos le nekoliko popravili, so se na pot v Mefino podali; Pavlu je bilo pa vse narozheno, kar je sa Franzihkov sklepe potrebniga bilo, ino on je bil Ferdinandov flushabnik. Po ukasi je zheln najel, s Ferdinandam permorje objadril, kjer sta v Melapi na suho stopila, ter tukej drujiga Franzihkoviga ukasa perzhakovala.

Lahko si mislite, kako shalofne dni so starshi savolj svojih ljubeshnjivih otrok, in nju práv nesnaniga pergodka preshiveli. Po vfi mozhi so se oni in gosposka trudili, ali vse saftonj. Mati so mislili, de jih bo ta sguba v grob spravila, ozhe Almarški so bili fizer stanovitnihi, ker sploh mofhki duh loshej terpljenje posemljiskiga shivljenja preftoji. V veri so pomozhi iskali, ktéra sama nam samore zhudopolno mozh ob shalofnih dneih dati. Šosnanili so se s zhasitim duhovnim, sploh poboshni ozhe Ramir imenovanim, njegove perljudne pomozhi so se poslushili, bresupno mater s vfimi mogozhnimi tolashami vere umiriti, kar jim je she prezej po volji fhlo, ako ravno so mati po tem she bolj jokali, zhe so sami bili, ino pred krishanim Isvelizharjem so sa svoja otroka pomozhi profili.

Franzihk in Evstahija sta le predobro posnala ljubijozhe ferze svoje ljubeshnjive matere, de bi ne bila uméla, kakshna neisrezhena shalof njih ferze teshi, in slo sta se bala, de bi posebno njim ne bilo nevarno, takó neprevidama pred

svoje staršhe stopiti, sato sta v daljni gostivnizi ostala, kjer sta stan svojih staršhev na tanko isprafshevala. Kar sta pa tukej svedila, ni bilo nizh veseliga. Ko je pa Franzishk od zhestivredniga patra Ramira slifhal, je k njemu shel, se mu sposnati dal, ter ga profil, staršhe na veselo snidenje perpraviti. Poboshni mosh she ni bil nikoli takó veseliga opravila doshivel, in s takó veselim serzam prevsel, kakor tega. Per ti prizhi je k svojima shaloštnima perjatlama hitel, in ker je bila sguba otrok navadna goríza, se je Ramir perloshnosti veselil, jih Boshje dobrote in modre previdnosti opomniti, veliko sgledov jima je povedal, kakó zhudno Bog poboshne ljudi tudi v nar vezhih nevarnostih po svoji vsigamogozhnosti ohrani; smirej bolj se perblishuje svojimu zilju, s veselim upanjem napolni nju serza, in ko sta se mu she dosti perpravljena sdela, je dal, kakor so se bili pogovorili, flushabniku snamnje. Kmalo po tem se duri odprejo, in notri prideta Franzishk in Evstahija, ter staršhe objameta. Preveliko radošt popifati, bi bilo tudi she takó spretno pero preflabo, in noben jesik nima dosti besedi, gorezhih obzhutkov njih serz dopovedati. Sadnjizh so se veselja sjokali, in jesik je sopet mozh dobil, svoje obzhutke s besedami povedati. Per ti prizhi so jadernika k starimu perjatlu Rikordamu poslali, kateri je po hitro dokonzhanih opravih perhitel s svojimi nar vezhimi perjatlí se rasveseljevat. Nizh drugih gostov ni bilo povabljenih, sklenili so namrezh dan svojiga sedinjenja she le zhes nekoliko mirnih dni po prasnishko obhajati; tudi so she sami sabo prevezh opraviti imeli, in tolikanj so si she ime-

li dopovedovati, de se neso radi od drugih motiti dali.

Ko sta Franzisk in Evstahija svoje sгодbe, kolikor je bilo mogozhe slošno perpovedovala, ju je pater Ramir védno opomnoval, kako vidno se je Boshja roka nad njima resodela; perstavita tudi zhudno snidenje s Ferdinandam. Slo so se savseli, in ganjeni so bili savolj njegoviga nesaflusheniga pergodka, in grof Almarški je skle nil nesrezhnimu per knesu gnade sprofiti; Rikordam je pa menil, de bi bilo boljshi, njemu to opravilo isrozhiti, ker ni le vsak dan per knesu, ampak je tudi per njem v posebni milosti, tudi mu je bila nar bolj perloshnost snana, kdaj de je dobri, pa ojsri in pravizhni gospod nar bolj per volji, mu njegovo proshnjo dovoliti. Njemu so ta opravek isrozhili, ali soperni nakloni s drujimi dvori so knesa ravno sdej v nevoljo topili, takó de ni bilo varno, se ta zhaf njegovi milosti perporozhati.

Ko sta Franzisk in Evstahija sopet prishla, so se ljudje savseli, in kakor popred nju sгуба, se je tudi sdej nju prihod po vfi Mefini rasglafil, in vsa gospóda se je gledat rinila otétih, vedno sta bila kam povabljena, sadnjizh je pa tudi knes ukasal, de naj na dvor prideta. Perjasni Rikordam je dostikrat poskufil per knesu kaj opraviti, ali ves njegov trud je bil saštonj, ga na bolji misli v ti rezhi perpraviti, ker njegova navada ni bila tudi en laf od svoje besede odstopiti. Ferdinandova srezha je fizer bres knesove gnade tudi v rokah bogatih Almarških bila, ali letí blagi néso bili sadovoljni, svoje dobro delo le na pol storiti, tudi zhašt in prostošt mladiga mosha mora pred ljudmi opravizhena biti, in v to je

Evstahija perloshnost obernila, ko je bila sama s kneshnjo v zhumnati, pred njo poklekne, ino práv perferzhno nesrezhnimu Ferdinandu milosti profi, ter vsako svojih besedi imenitni gospej takó na serze poloshiti vé, de gospa slo ganjena obljudi svojiga gospoda sa-nj profiti.

Potolashena drushina se poslovi od dvora, ter gré v svoje stanovanje. She zhes malo dni je bilo sprashevanje po Rikordamu ukasano, de bi bila Ferdinandova rezh vnovizh s vso ojstrojtjo preiskana. Ko pa preklizanimu ni bilo perpušheno na dvor priti, sta dva poslanza k njemu prishla, ga vse na tanko isprashat, in njegovo govorjenje sapifat. Rikordam je po svoji mozhi to rezh ofkerbel, in Ferdinandova nedolshnost se je skasala; tode praviza savoljo pregrehe njegoviga ozheta ni smela vfiga spregledati. Knes je slednjizh sklenil, de Ferdinand ni fizer vezh preklizan, vender pa mora imé Zhibolin práv saterto biti, in de se ima on sanaprej od nekdanjih ozhetovih lastin Rameshkiga grofa imenovati, tudi mu je bil del perhodkov njegoviga ozheta povernjen, vender le, zhe bo v Malteshki red stopil, kar je she poprej njegov terdni sklep bil.

Takó je Ferdinand veliko vezh sadobil, kakor bi si bil predersnil upati, ino kakó mu je she le potlej moglo per serzu biti, ko je svedil, de ima vso svojo frezho tisti drushini sahvaliti, ktero sta njegov ozhe in striz nar bolj poshkodovati, she zlo ob shivljenje perpraviti hotla. Tudi pravda Almarškiga je bila dokonzhana, pravizo je dosegel, in njegovo she tako veliko bogastvo se je po tem she bolj pomnoshilo. Šklenili so, na svoj grad ob Gariljani se preseliti, ter se od tega mirniga, rajškiga stanovanja nizh vezh

ne lozhiti. Ferdinand se njih perjasnimu vabljenju, tje jih spremi, ni mogel vstavljati, sklenil je tedej se tam per tih bogabojezhnih ljudeh sa svoj prihodni stan perpravljati. Zhes grosovitne gore in po gostih gojsdih je pot peljal, ali dosti so bili sdej previdni, se ne bres varhov na pot podati. V nekim teh velikih gojsdov, ker bi do vezhera do nobene hifhe ne bili prifhli, so na perjetni, s visoko travo porafheni tratizi obstali, se s merslimi jedmi, ki so jih seboj vseli, poshiviti, ino trudnim konjem zhasa sa pozhitek dati. Veselo so svojo malizo pojedli, in osnove sa prihodnost delali, kar pes, ki so ga seboj imeli, salaja, ter Pavl do germovja hiti pogledat, kaj de je. S gromezhim glasam sapové psu molzhati, in ga s svojo palizo umiri, sa roko perpelje kmezhkiga dezha, kteri se je od strahu pred hudim psam po vsm shivotu trefil, in kakor je bilo viditi je slo obloshen jerbal nesel. Stari grof mu perjasno veli blishe stopiti, in de bi se vezh ne bal, sapové psu, vlezhi se, kar je tudi pes per ti prizhi vbogal. Bil je prav perljudin mladenezh, kteri je drushbo prosto pogledoval, in ni se dal dolgo filiti, njemu ponujen kozzhek potize hvaleshno vseti. „Kaj ne, de si ti is blishnje vasi?“ ga vprasha stari grof. „Takó je, moj gospod,“ mu odgovori odkritoserzhno, „ne morem se sadošti zhuditi, tukej tolikanj ljudi dobiti, ker se pazh malokdaj kdo v ta kraj sgubi.“

„Kaj tukej ni varno?“

„Menim de. Vi mislite, zhe se je treba tolovajev bati? O gotovo ne, tu ni navadna zesta sa popotnike, tudi so prebivavzi te okrajne takó revni, de si hudobneshi per njih nizh ne upajo dobiti, she veliko let se od take nefrezhe tukej

ni slifhalo, kakor so moj ozhe od drugih krajev vezhkrat perpovedovali. Pa kakor vidim, ste vi na pôljsko pot safhli, ktera bo kmalo takó oska, de se s nobenim vosam ne more naprej, slò ste safhli, dobro uro hoda se bote nasaj peljali, predin se bote na pravo zesto saviti môgli, in tudi ni misliti, de bi vi pred polnozhjo do kraja prifhli, satorej vam svetvam raji v nafhi vafi oftati, sakaj mi kmetje se prezej dobro na vrême sastopimo, in predin se popolnoma tma stori, vaf utegne huda ura prenagliti.“

„Hvala ti bodi, ki si nam to povedal“, rezhe grof, „na, vsemi ta denar sa plazhilo svojiga opomnjenja, po katerim se bomo mi ravnali.“

„Kakó se pazh blisklja in svetlí, gotovo fim nar bogatejšhi fant v vafi,“ pravi dezhek.

„Ali bi nam hotel pot k svoji domazhii pokasati?“ ga vprasha grof.

„Perferzhno rad, zhe le pozhakati hozhete, v eni urizi she nasaj pridem, in do tistiga zha fa se ni hude ure bati,“ mu odgovorí dezhek.

„Kam,“ vprasha grof, „morash pa she iti?“

„Daljej med gorje k poboshnimu ozhetu Hieronimu; tukej mu nesem hrano, ktero mu vfa vaf od tedna do tedna poshilja.“

„Kdo pa je ta ozhe Hieronim?“

„Nizh vezh vam ne vem od njega povedati, kakor de je fiv starzhek, zhigar glavo le she kakshin bel laszhik pokriva, ali njegova fiva brada mu seshe noter do pasú, s katerim je njegova debela hala prepasana. Tam na gori v luknji stanuje, njegova postelja je listje; revni mosh je v kratkim ves oflépel, ino bi mogel lakote umreti, zhe bi ga mi od svojiga uboshtva ne redili.“

„Vender bi se ga imeli usmiliti, ino mu v

svoji vafi kakí proſtorzhik pervoſhiti, de bi vſaj blishej zhloveſhke pomozhi bil.“

„Dragi goſpod, to bi ſe bilo ſhe davno ſgo-dilo, ſoſefka ſe je pogovorila, de bi mu zela ob-zhina sloſhno ſhivljenje perpravila, ali tega on nozhe, ter pravi: Revſhina ino potreba ſte me-ni odlozhene, in ko bi ravno ſhe ſto let tukej koperneti imel, bi mi bilo vender ſhe le pre-malo zhaſa, ſvojo ſtorjeno krivizo ſpokoriti. No, pravijo moj ozhe: Komur ni ſvetovati, mu tudi ni pomagati; jeſt pa tega ne morem verjeti, de bi bil ta pobošni moſh, ki ſmiram móli, kdej toli-kanj hudobij ſtoril. — Ali ozhe pravijo: de vſak zhlovek ſam nar bolj vé, kaj mu ſerze teſhí. Ne ſamerite, jeſt moram k ubogimu Hieronimu hiteti, ker vzherej ſavolj prevelikiga deſhja ne-fim iti mogel, me bo gotovo ſhe teſhko per-zhakoval, in bo ſhe lazhen. Zhe me pozhakate, bom ſkuſhal kmalo naſaj priti, ter vam bom pot v vaſ pokasal.“

Š temi beſedami beſhí mladenezh takó hi-tro, kakor mu je le polni jerbaſ perpuſtil, ino ſe je kmalo v goſtim germovji ſgubil. Veliko ſo od ſtarzhika govorili, kateri tukej takó ſamotno ino teſhavno na leti puſti gori ſtanuje, de bi ſvoje poprejšne pregreſhke ſpokoril. Almarſki grof je menil, de per takó ſtanovitnim keſanji in pokori dobrotljivi Bog gotovo tudi nar vezhi-mu greſhniku ſvoje neſkonzhne miloſti ne od-tegne. Med tem, ko ſo ſe takó menili, ſo ſe hlapzi trudili, voſé na oſki poti oberniti, de ſo pa to ſtorili, ſo mogli vſe raſloſhiti, per tem je pa vezh zhaſa preteklo, kakor ga je mladenezh ſa ſvoj ſopetni prihod potreboval. Napoſled pride veſ ſhaloſten. Grof ſpraſhuje, kakó ſe pobošnimu Hie-

ronimu godí; ali tá je s ramama pomajal, in sòlsne ozhi brifal, ter pravi: „Starzhek je she tako slab in bolan, de gotovo dolgo ne bo shivel.“ Šerzhno je obshaloval, sanaprej od njega nizh vezh uka od Boshje ljubesni do poboshnih otrok, kakó jih Bog ofrezhuje, in nevarnost varuje, flifhati.

V takih pogovorih so v majhno vaf prifhli, ktera je fizer veliko revshino svojih prebivavzov rasodevala, pa jo je bilo vender savolj snashnosti lepo viditi. Tudi so dobili prenozhifhe ino podstrefhje sa vosá ino konje, zhigar je oboje slo potrebovalo, posebno, ko se je she hudo vreme, kakor ga jim je bil kmezški dezhek napovedal, she perzhenjalo.

Mirno so tukej pod streho sedeli, dokler je sunej gromelo in treskalo, ino desh szurkama lil. Grof Pavlu velí, sa vse jedila, kar jih je bilo v vafi dobiti, preskerbeti, dobro vezherjo perpraviti, ino vfi v vafi so si persadeli, imenitnim gostém s potrebnim postrezhi. Mladenzhevi starshi, fodniki in perfesheni moshjé sòsenske so bili k jedi povabljeni. Dolgo zhafa so se dobri kmetje branili k misi se vfesti, ino se neso mogli dosti prezhuditi perljudnosti takó imenitne gospòde.

Zeli drugi dan je she deshevalo, kar jih pa, ki je ravno nedelja bila, nizh ni sadershevalo, k boshji flushbi v malo zerkvizo iti. Tudi tukej je bilo vse v redu in snashnosti, desiravno se je povsod revshina sledíla. Fajmoshter so práv poboshno pridigovali, bili so zhashtivredni starzhek, njih ponafha je bila slo poboshna; pergodbo usmiljeniga Samarijana so raslagali, in so posluhfavzam takó ginljivo na serze govorili, de so se vezhi del vfi jokali. Ravno tako poboshno so po tem sveto Mashe brali; ko je minula jih je

grof s svojo družbo obiskal. Bili so, kakorfhne so jih tudi vsi posnali, práv uzhen in zhaslivreden duhoven. Grof sprafhuje na tanko okoljshine sofeske, tudi po zerkvenim premoshenji, in pokasalo se je, de je oboje revno. Satorej je veliko denarjev k pridu zerkve perpifal, in ravno toliko je revnim k poboljshiku podaril. Táko dobro delo ni moglo skrito ostati, stari in mladi so se rinili, se mu sa te nenadjane dobrote sahvalit.

Evstahija je shelela, predin bi prezh shli, she pufhavnika na gorji obiskati, vsi drugi so tudi v to dovolili; gospod fajmoshter so sami sheléli, jih spremiti, de bi ga morebiti vender pregovorili, lohkejsihi shivljenje nastopiti, ker se je bil she slo postaral, grof Almarfski je tudi obljubil k temu perpomôzhi. Ker se je prihodni dan sopet isjafnilo in svedrilo, in ker se jim she ni domu mudilo, so se vsi flkupej na pot podali. Pavl in flushabnik sta veliko hrane nefla, kmezški dezhek jim je pa pot do pufhavnika kasal, ino se je perferzhno veselil, de bo njegov stari perjatel in uzhenik, kakor ga je imenoval, sdej dobrote vshival, menil je namrezh fantizh, de bo pufhavnik sanaprej v vafi stanoval.

Slo teshavna je bila pot v goro, kjer je sivzhek stanoval, she bolj pa sato, ker je savolj deshja polselo. Plesanja navajen je kmezški dezhek naprej hitel, ali komej se je nekej zhafa v stanovanji pufhavnika pomudil, se she plakajozh verne. „Mertev je!“ savpije: „mertev! mersel in oterpnjen leshi na svoji postelji.“ Sdej vsi hité v luknjo, pershgejo luzh, ali starzhek je bil she merlizhu enak. Gospod fajmoshter ga sa roko pri-mejo. „She zhulim gorkoto, pravijo, morebiti je she mogozhe, ga k shivljenju obuditi.“ Grof je

imel možno masilo per sebi, katero je fajmoshttru podal, s njim so mu senzè dergnili, in kmaloga slo sdihniti saflifhijo. „Kje fim,“ pravi tiho, in kdo je per meni?“ Fajmoshter pravijo: „Jest, ti v hudim boji pomagati.“ „Bog val sprimi, tolashnik ob smertni uri! Oh molite sa-me, zhaftitljivi ozhe, in ako vam je mogozhe, poshljite porozhnika na grajshino ob Gariljani Almarfskim, ino jim povejte, de je njih nar vezhi sovrashnik Zhibolin, ki je jezhi in valovam odshel, tukej skesan in spokorjen svoje shivljenje sklenil; Bog mi bo odpustil, naj me v grobu ne preklinjajo. O moj fin, moj ubogi Ferdinand!“ „Ozhe!“ ves v shalost vtopljen“ pravi ta: „vash Ferdinand je tukej, in val profi vashiga blagoslova.“ Sdej poshlata slepi ozhe njegov obras. „Gotovo, po tem sahrope, to je obras mojiga Ferdinanda! Blagoslovim te jest skesani greshnik. — Oh Almarfski!“ „On me je osrezhil, pravi Ferdinand, savolj njegana nifim vezh preklizan; vfi Almarfskovi so tukej, ljubi ozhe, okrog val sbrani. „Tebi odpustiti,“ pravi Almarfski, in vfi so mu po tem roko podali; nató starzhek trepetaje svoje roke kvishko vsdigne: „O Bog! kakó neskonzhna je tvoja milost, rezhe s tihim glasam. She v shivljenji mi dodelish srezho, de preganjani ne le meni, svojimu preganjavzu, odpuště, temuzh tudi mojiga fina osrezhé, in meni takó poslednjo stopnjo is tega shivljenja polajshash. O sprejmi, vezhni Bog, milostljivo mene skesaniga greshnika, in ne pahni me vekomej od svojiga oblizhja.“ — Sdej je vtihnil, veseli nasmehljej je njegovo oblizhje obshel, ter se je njegova dusha s tihim sdihljenjem lozhila. Vfi so umolknili, le sdihovanje prizhujozhjih je to tihoto konzhalo. Zhaftitljivi du-

hoven so prvi svoje misli sbrali, ga she enkrat blagoslovili, in po tem druge tolashili.

Drushba se je shalofno vernila. Nató so kmetje po merlizha prishli, in so ga sunej pokopalisha pokopali, dokler ni po nadlesnih proshnjah Almarškiga knes dovolil, mertviga od prekliza odvesati, ter ga na blagoslovljenim kraji pokopati.

Grof se je she s svojo drushino na pot proti svoji grajšhini podal, kamor so tudi bres nefrezh k veselju svojih podloshnih prishli. Zhes nekej dni se je Ferdinand per svojih dobrotnikih poslovil, de bi v Malto shel. Práv mirno so nekej let preshiveli, in vedno so svojimu perjatlu Rikordamu pisma poshiljali, in jih tudi od njega dobivali. Zhes nekej zhasa je Rikordam, ta mirú in posfreshe potrebni mosh, flushbo pustil, in je she svoje prihodne dni per ti sdej frezhni drushini preshivel, ktero je on, ker je bil vdovez bres otrok in sorodnikov (ali shlahte) po svoji smerti s svojim velikim bogastvam práv slo rasveselil.

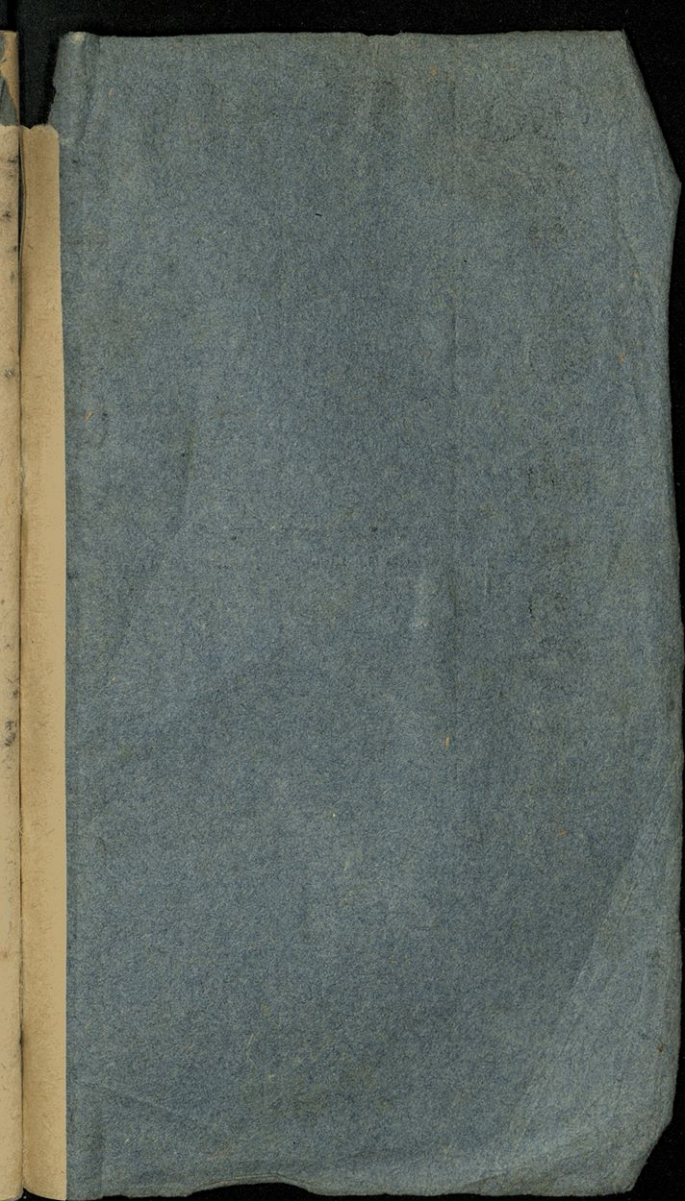
Dolgo zhasa she grof ni dobil nobeniga pisma od Ferdinanda, kar své po nekim perjatli, de je tisti red vezh oroshenih bark od Malte poslal, de bi Turshke morske tolovaje pobili in polovili. Kmalo potem je pa tudi pismo od vajvoda dobil, v kterim mu je ta nasnanil, de se je Ferdinand per tem opravili práv slavno obnesel, in de se je práv po vitešhko bojeval; ali shkoda, de je kmalo po sadobljeni smagi savolj prejetih ran zhasitljivo smert storil. Vsi so ga slo obshalovali.

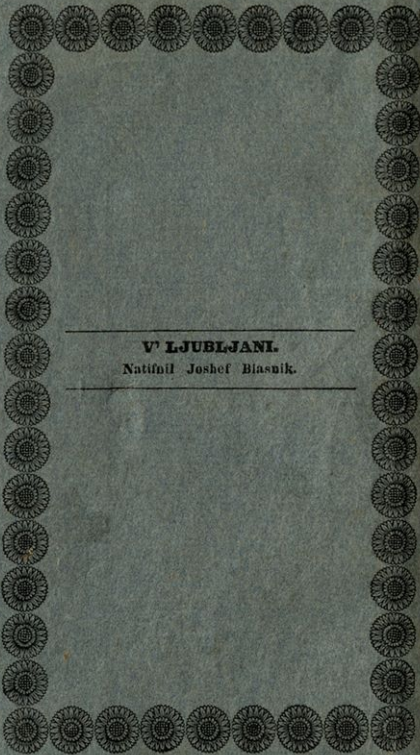
Evstahijo je vezh blagih mladenzhev is narimenitnishih hish snubilo, ali njeno obzhutljivo serze ni bilo sa nobeno posemljisko ljubesen vneto; na njenim lepim, jasnim obrasu se je nedolshnost svetila, de so se ji le s spofhtovanjem blishali.

Franzifhk se je szhafama f poboshno gospo-
dizhno oshenil. Almarfki in Kamila fta fhe sladko
veselje doshivela, vnuke in vnuknje pestovati, pre-
din fta se v deshelo vezhniga miru preselila. Oba
fta ob enim dnevi umerla. Evftahija je pa po smerti
fvojih slo obshalovanih starfhev v klofhter fhla, in je
bila nuna per sveti Urfhuli; tudi Lavreta in Pavli-
na, ktere fte vezh let per njej shivele, fte po nje-
nim isgledu nune postale.

Evftahija je klofhterska opatnja slo stara umer-
la, in ljudjé fo jo po svetnifhko zheftili. She dan da-
nafhni se od njene imenitne in poduzhljive sгодbe
kmetje tiftiga kraja v vezhernih kremlijih pogovarja-
jo, is kterih povest je Nemfhki pifavez vse to sbral
in fpisal.

Le fhe tega hozhem opomniti fvoje ljubeshnjive
bravze in bravke. — O ne denite teh bukviz pred
is rok, dokler vfiga dobro ne premiflite. Dofiti per-
loshnost bote v njih dobili, Boshjo vfigamogozhnost,
in njegovo modro previdnost v zhloveshkih pergod-
kih moliti. Pomiflite, v kolikih ftiskah in nadlogah
se je Evftahija snafhla, preglejte vse stopnje njeniga
shivljenja, in bote vidili, de v nar vezhi revi, s ne-
varnostmi obdana, zlo ko ji je bila nar saframljivfhi
smert shugana, ni nikoli zhedností sapustila, nikoli
ne jenjala v Boshjo milost upati, in kako zhudno je
bila vselej od Boshje roke obvarvana. Ravno takó
bote v pergodkih Zhibolinske drushine tudi vidili,
kako nesapopadljivo Bog svojo kasnujozho roko u-
dershuje, in tudi nar vezhimu greshniku zhal fkefa-
nja in pokore ponuja. Vsemite fi k serzu, ljubi moji,
Evftahijno sadershanje, posnemajte jo v vseh soper-
nostih, in zhe se bo po tem kal dobriga v vaslih ne-
fprijenih serzih bolj vkoreninil, se bo frezhniga
fhtel le vashe frezhe sheljni pifar.

V' LJUBLJANI.
Natisbil Joshef Blasnik.
